

Archeologienota : Zilverbergstraat 50 – 54, Desselgem, Waregem (prov. West-Vlaanderen)

Robby Vervoort
Freelance Senior Archeoloog
Borgerhout, juli 2016

Titel

Archeologienota:
Zilverbergstraat 50 – 54,
Desselgem, Waregem
(prov. West-Vlaanderen)

Auteur

Robby Vervoort

Opdrachtgever

Pascal Degezelle
Sabine De Smet

Projectcode

2016G1

Plaats en datum

Borgerhout, juli 2016

Reeks en nummer

RVFSA-Rapport,

Inhoud

Deel 1: Bureauonderzoek.....	
I.1. Technische fiche/administratieve gegevens	4
I.2. Inleiding.....	7
I.2.1. Beschrijving van de geplande werkzaamheden.....	7
I.2.2. Archeologische voorkennis.....	10
I.2.3. Methodiek van het onderzoek	10
I.3. Archeologisch bureauonderzoek/assessment.....	12
I.3.1. Geo(morfo)logie en bodem	12
I.3.2. Topografie/toponomie	15
I.3.3. Historische, cartografische en archeologische kennis	18
I.3.3.1. Korte historie van Desselgem (geschreven bronnen)	18
I.3.3.2. Cartografische bronnen/luchtfoto's	22
I.3.3.3. Archeologisch Desselgem en centrale archeologische inventaris.....	31
I.3.3.4. Overige wetenschappelijke inventarissen	33
I.3.4. Huidig gebruik projectgebied	34
I.3.5. Impact geplande werken	41
I.4. Synthese bureauonderzoek en onderzoeksvragen	41
I.4.1. Synthese gespecialiseerd publiek	41
I.4.2. Samenvatting niet gespecialiseerd publiek	44
I.5. Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied	45
I.6. Bibliografie.....	46
I.6.1. Online bronnen.....	46
I.7. Lijst figuren en bijlagen	46
I.7.1. Lijst figuren	46
I.7.2. Lijst Bijlagen	47
Deel 2: Prospectie met ingreep in de bodem.....	
II.1. Beschrijvend gedeelte	48
II.1.1. Technische Fiche.....	48
II.1.2. Archeologische voorkennis.....	51
II.1.3. Vraagstelling.....	51
II.1.4. Werkwijze en strategie	53
II.2. Assessmentrapport	57
II.2.1. Methoden, technieken en criteria bij het assessmentrapport	57
II.2.2. Assessment vondsten	57
II.2.3. Assessment stalen	60
II.2.4. Assessment conservatie	60
II.2.5. Assessment sporen	60
II.2.6. Assessment onderzocht gebied.....	66
II.2.6.1. Onderzoeksvragen	67
II.2.6.2. Referentieprofielen bodemopbouw	70

II.2.6.3. Aanwezige verstoringsgraad.....	72
II.2.7. Beschrijving potentiële kennis en waardering.....	73
II.2.8. Samenvatting gespecialiseerd publiek.....	73
II.2.9. Samenvatting niet-gespecialiseerd publiek	74
II.2.10. Bibliografie.....	74
II.3. Lijst figuren en bijlagen	74
II.3.1. Lijst figuren	74
II.3.2. Lijst bijlagen	75

Deel 1: Bureauonderzoek

I.1. Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site

Waregem, Zilverbergstraat (2016-DES/ZIL)

Ligging

West-Vlaanderen, Waregem, Desselgem,
Zilverbergstraat 50, 54 (2016-DES/ZIL)

Kadastrale gegevens

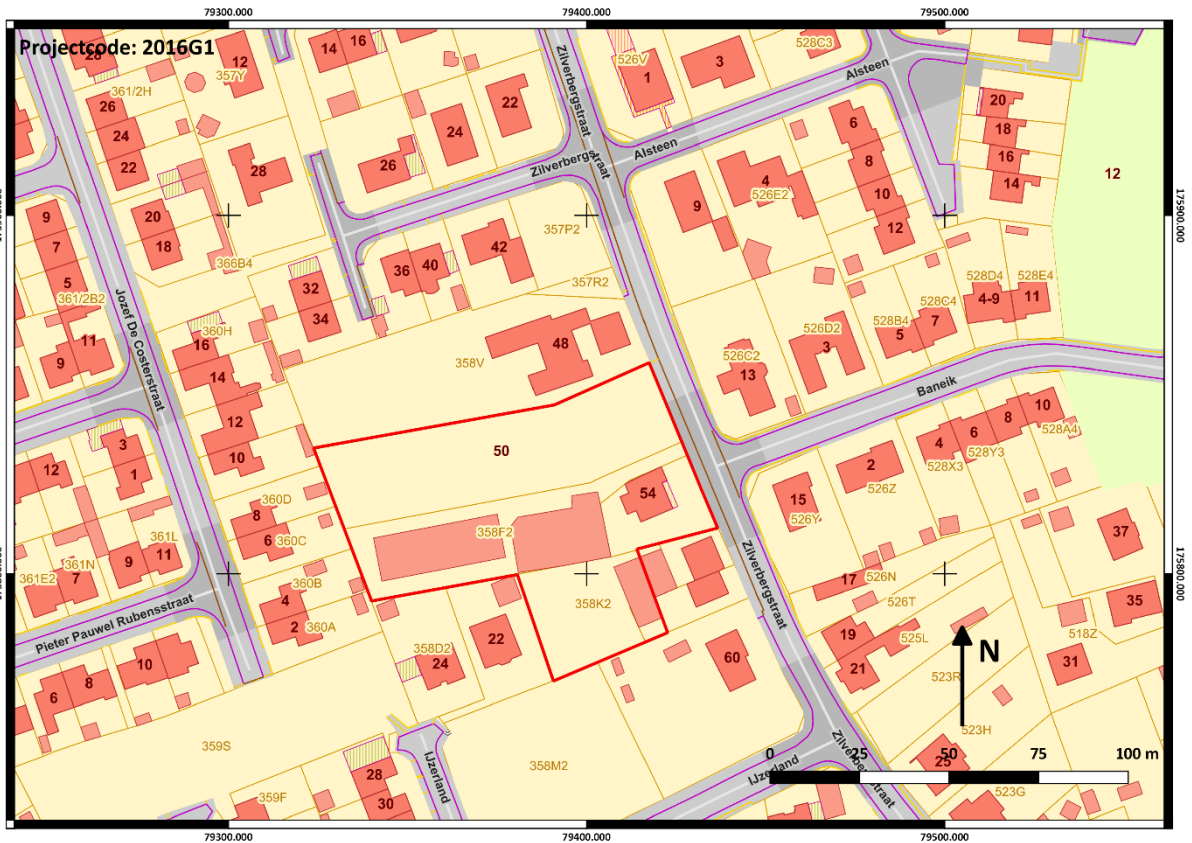
Waregem: 5de Afdeling

Desselgem: Sectie A

Perceelnummers: 358 E2, 358 F2, 358 K2 en 358N

Bounding Box

X79417,4	Y175858,8
X79323,8	Y175834,8
X79340,0	Y175792,2
X79380,6	Y175799,7
X79391,0	Y175770,2
X79422,3	Y175783,4
X 79414,3	Y175806,7
X79436,9	Y175812,6

Figuur 1: Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied in rood

Projectcode

2016H15

Opdrachtgever

Pascal Degezelle
en
Sabine Desmet

Contactpersoon opdrachtgever

De heer Pascal Degezelle

Uitvoerder

Robby Vervoort. Freelance Senior Archeoloog. Research
& Consultancy.

Erkend archeoloog

Robby Vervoort OE/ERK/Archeoloog/2016/00126
Guldensporenstraat 143
2140 Borgerhout

Geplande ingreep

Sloop bestaande bebouwing, verkavelingsaanvraag, bouwen woningen en aanleggen nutsvoorzieningen en weginfrastructuur.

Geldende wetgeving en voorwaarden

Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014. De melding werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3000m² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en is gelegen buiten een zone waarop lagere oppervlaktecriteria van toepassing zijn.

Randvoorwaarden

Een deel van de percelen is heden bebouwd en wordt momenteel verhuurd door de eigenaar.

Doelstelling

Het doel van deze archeologienota is om via de tot op heden beschikbare bronnen (bureauonderzoek) na te gaan wat het archeologische potentieel van het projectgebied is, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief, en hoe hiermee dient omgegaan te worden.

Vraagstelling

- Wat is de landschapshistoriek van het projectgebied?
- Welke archeologische sites zijn gekend in of nabij het projectgebied?
- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorisch potentieel van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende info op? Zo neen, is er een vervolgonderzoek nodig en welke methode levert het meeste informatie op?

Thesaurus

Bureauonderzoek, steentijdartefactensites, nieuwe tijd, proefsleuven

I.2. Inleiding

Doel van dit bureauonderzoek is het verkrijgen van een bekrachtigde archeologienota naar aanleiding van een geplande verkavelingsaanvraag te Desselgem, Zilverbergstraat 50 en 54. In deze archeologienota wordt via een bureauonderzoek nagegaan welke mogelijke archeologische en cultuurhistorische waarden zich binnen het projectgebied bevinden. Het projectgebied wordt in eerste instantie binnen een grotere context geplaatst. Vervolgens wordt nagegaan wat de recente gebruiksgeschiedenis van het projectgebied is en wat hiervan de mogelijke impact was op perceelsniveau. Tevens wordt de mogelijke impact van de geplande werken op het eventueel aanwezige archeologische potentieel besproken. Op basis van alle voorhanden zijnde gegevens wordt vervolgens een programma van maatregelen voorgesteld.

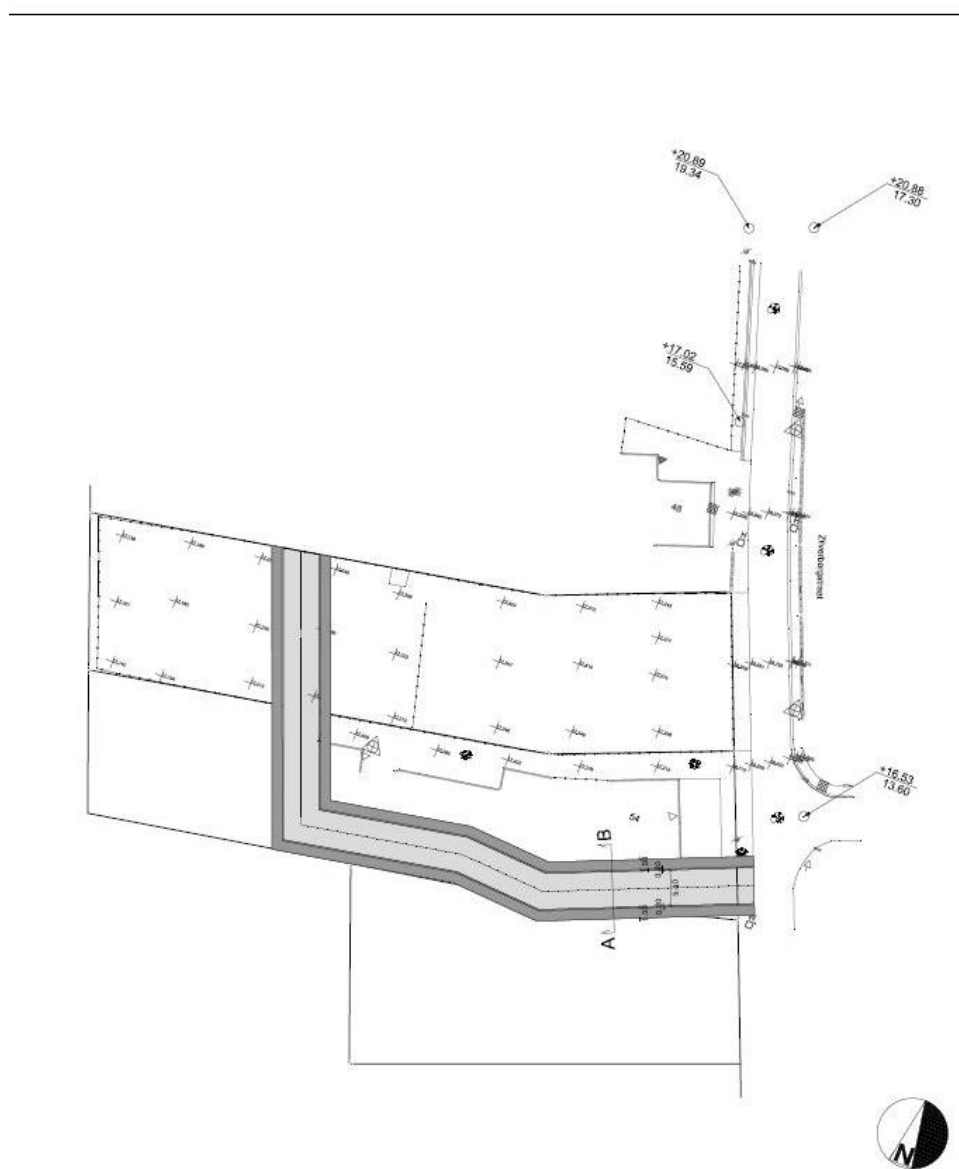
I.2.1. Beschrijving van de geplande werkzaamheden

Op de projectlocatie zal op termijn een verkaveling worden gerealiseerd bestaande uit woningen en wegenis met de bijbehorende nutsvoorzieningen (rioleringen). Centraal op het terrein wordt een weg gepland, vertrekkend aan de Zilverbergstraat in zuidwestelijke richting maakt de weg een knik van 90° in noordwestelijke richting om tevens de westelijke zijde van perceel nummer 358N te doorkruisen.

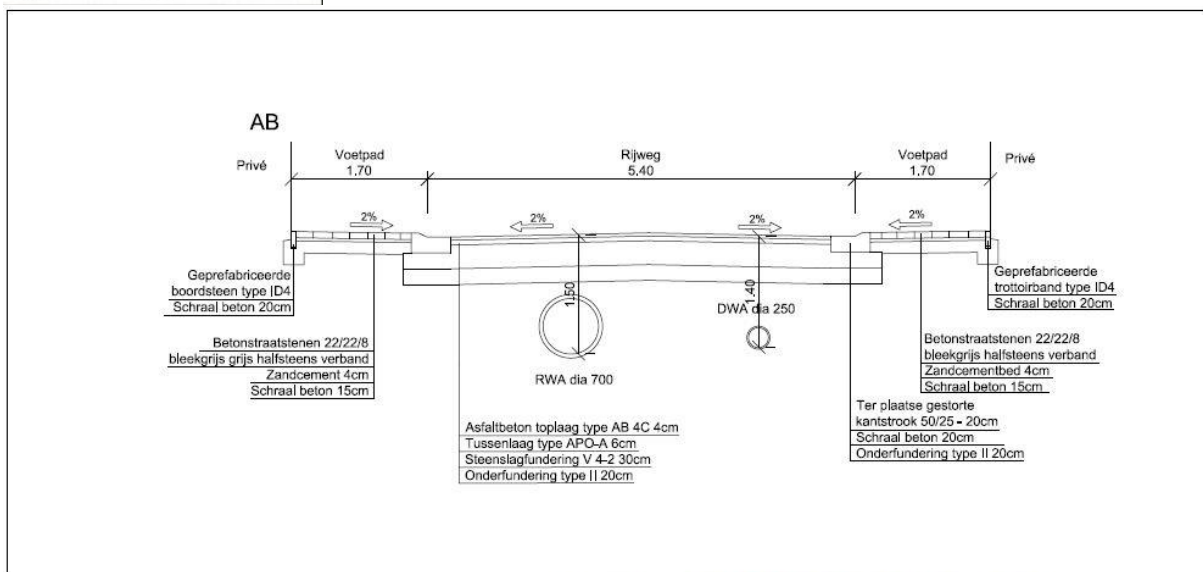
Figuur 2: Algemene aanduiding wegenis en bouwzones (Bron: studiebureau)

De wegkoffer heeft een breedte van 9 meter en bestaat uit een wegdek met een breedte van 5,40 meter, aan weerszijden begrensd met voetpaden met een breedte van 1,70 meter elk. De dikte van de bestrating bedraagt 60 centimeter. De dikte van de voorziene voetpaden bedraagt 27 centimeter. Onder de rijweg wordt een gescheiden rioleringsstelsel voorzien. Voor de RWA-leiding wordt een buis voorzien met een breedte van 700 mm. De leiding wordt aangelegd op een gemiddelde diepte van 1,50 meter onder het wegdek. Voor de DWA-leiding wordt een buis met een diameter van 250 mm voorzien. Deze wordt op een diepte van gemiddeld 1,40 meter onder het wegdek aangelegd. De leidingen worden centraal onder het midden van elk rijvak aangelegd.

BESTAANDE TOESTAND Schaal: 1/500

Figuur 3: Aanduiding doorsnede AB wegdek en riolering (Bron: GroupD Engineering)

TYPE DWARSPROFIELEN: Schaal 1/50

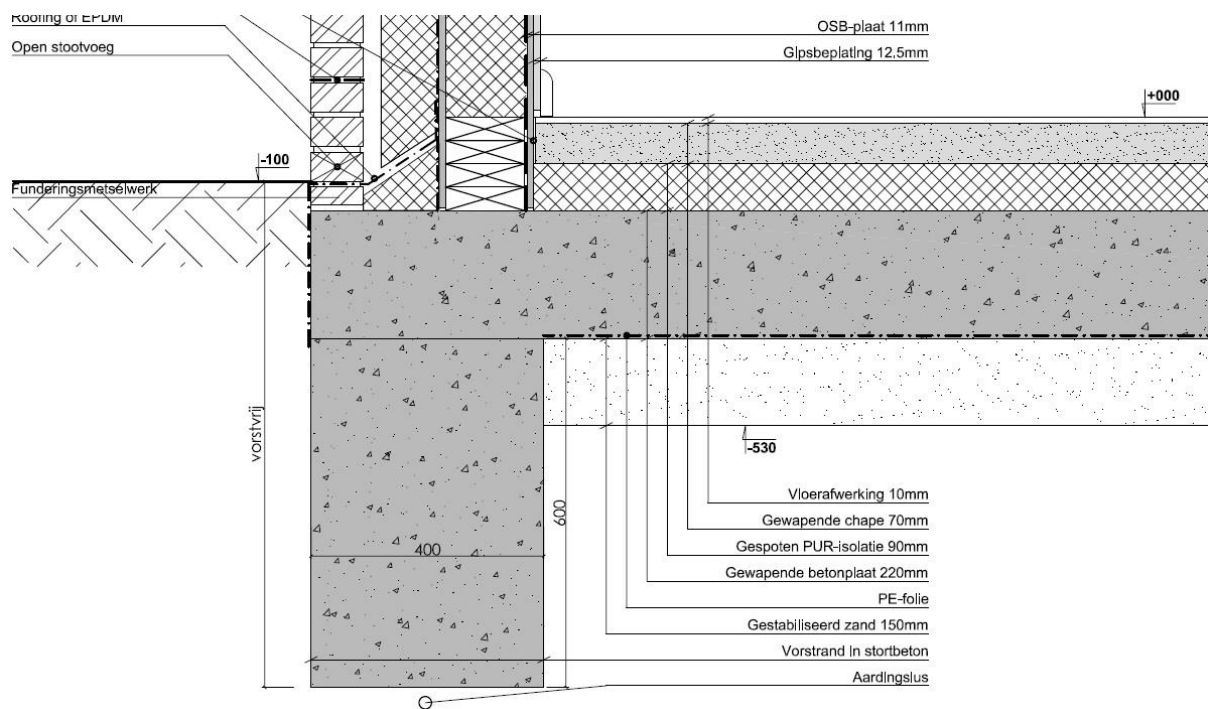
Figuur 4: Doorsnede AB: wegdek en riolering (Bron: GroupD Engineering)

Op dit moment is er nog geen informatie aanwezig omtrent de werkwijze die bij de aanleg zal worden gehanteerd.

Op het voorlopige verkavelingsplan (fig. 1), voorgesteld aan de eigenaars door studiebureau, worden vijf bouwzones voor de woningen voorgesteld. Een eerste zone bevindt zich op het perceel 358K2. Dit is het zuidelijke deel van het projectgebied. In deze bouwzone worden vijf aaneengesloten woningen gepland haaks op de nieuw aan te leggen straat. Een tweede bouwzone bevindt zich ten noorden van de nieuw geplande weg aan de zijde van de Zilverbergstraat op het huidige perceel 358E2. Hier worden twee halfopen woningen gepland parallel aan de nieuwe weg en haaks op de Zilverbergstraat. Ten noordwesten van voorgaande op het perceel 358N worden drie aaneengesloten woningen gepland. De bouwzone bevindt zich op het oostelijke deel van het perceel aan de zijde van de Zilverbergstraat. De woningen worden haaks op de bestaande straat gepland. Verder naar het westen, ten oosten van de nieuw geplande straat wordt een volgende bouwzone gepland. De zone strekt zich uit over de percelen 358N en 358G2. Hier worden 4 à 5 aaneengesloten woningen gebouwd haaks op de nieuwe straat georiënteerd. De zone tussen deze en voorgaande zone blijft onbebouwd en zal wellicht als tuinzone worden ingericht. De laatste bouwzone bevindt zich ten westen van voorgaande aan de westzijde van het nieuw geplande wegdek. De zone strekt zich uit over de percelen 358N en 358G2 en bestaat uit 5 à 6 aaneengesloten woningen haaks op de nieuwe straat georiënteerd.

Gezien de fase waarin we ons bevinden in het bouwproces, zijn er nog geen concrete plannen of manier van uitvoeren bekend. Wel werd er door het studiebureau een eerste ontwerp voorgesteld voor de uitvoering van de funderingen van de woningen. Op basis van het voorgestelde ontwerp blijkt dat in de geplande woonzones de teelaarde zal worden afgegraven tot een diepte van ruim 40

centimeter. Onderaan wordt een laag gestabiliseerd zand aangebracht met een dikte van 15 centimeter. Hierop wordt een gewapende betonplaat van 25 centimeter voorzien. De vloerafwerking bestaat uit een laag PUR-isolatie van 9 centimeter, een laag gewapende chape van 7 centimeter en een vloer. De funderingen bestaan uit een dragende gewapende betonstructuur met een breedte van 40 centimeter en een diepte van 60 centimeter onder de gewapende betonvloerplaat. De funderingen worden in sleufvorm uitgegraven ter hoogte van de dragende muren.

Figuur 5: Voorstel uitvoering woningfundering (Bron: studiebureau)

1.2.2. Archeologische voorkennis

Er werd nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd in het projectgebied.

1.2.3. Methodiek van het onderzoek

Om een antwoord te kunnen formuleren op de hoger geformuleerde vraagstellingen werden verschillende acties ondernomen. Naast een plaatsbezoek werden hoofdzakelijk bronnen geraadpleegd die online beschikbaar werden gesteld door de Vlaamse Overheid. Na het raadplegen van de basisbronnen die beschikbaar zijn voor het betreffende projectgebied, werd nagegaan of het nodig was om bijkomende bronnen te raadplegen of dat de geraadpleegde bronnen volstonden om een antwoord op de desbetreffende vraag te formuleren. Tevens werd geëvalueerd of het raadplegen van eventueel bijkomende bronnen extra gegevens kon opbrengen om een antwoord te kunnen formuleren op de gestelde onderzoeksvragen. Aangezien het projectgebied gelegen is in een zone die

gekenmerkt is door een lage densiteit aan bebouwing in het verleden werd extra aandacht besteed aan de relatie van het projectgebied met het landschap en de ruimere omgeving.

Om een zicht te krijgen op de landschapshistoriek van het projectgebied werden de online databases van Geopunt Vlaanderen (www.geopunt.be) en Databank Ondergrond Vlaanderen (www.dov.vlaanderen.be) geraadpleegd. De volgende kaarten werden geraadpleegd: bodemkaart, bodemgebruikskaart, erosiegevoeligheidskaart, tertiair geologische kaart en quartair geologische kaart. De geomorfologische kaart is niet beschikbaar voor het projectgebied. Tevens werd het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II (raster 1 meter) geraadpleegd.

Om na te gaan welke potentiële archeologische sites zich in het projectgebied en de ruimere omgeving bevinden, werd de Centrale Archeologische Inventaris (www.cai.onroerenderfgoed.be) geraadpleegd. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de inventaris niet volledig is en geen garantie biedt op de aanwezigheid of afwezigheid van een eventuele archeologische site. De ingevoerde locaties werden enerzijds op basis van cartografische, literaire en toponomische bronnen geselecteerd en anderzijds op basis van waarnemingen op het terrein (vondstmeldingen, veldprospecties, prospecties met ingreep in de bodem, archeologisch onderzoek).

Om een inzicht te krijgen in de mogelijke aanwezigheid van cultuurhistorische elementen en een verder inzicht te krijgen in de mogelijke aanwezigheid van een archeologisch bodemarchief werden verschillende beschikbare historische en cartografische bronnen online geraadpleegd. Voor de oudere periodes werd beroep gedaan op gegevens beschikbaar op www.inventaris.onroerenderfgoed.be. De hier beschikbare gegevens kwamen tot stand na een uitgebreide literaire studie. De opgegeven bronnen werden niet extra gecontroleerd, noch werden er bijkomende bronnen geraadpleegd. Op basis van de beschikbare gegevens werd beslist dat deze volstonden om een algemeen beeld te verkrijgen omtrent de historische ontwikkeling van Desselgem (waarin het projectgebied zich bevindt). Voor de cartografische bronnen werden in de eerste plaats twee niet-gegeoreferende kaarten geraadpleegd. Beide kaarten gaan de online en gegeoreferende oude kaarten chronologisch vooraf. De kaarten zijn digitaal beschikbaar op www.cartesius.be. De gegeoreferende plannen werden geraadpleegd op het online Geoportaal Onroerend Erfgoed (www.geo.onroerenderfgoed.be). Het betreft de kaart van Ferraris, de Atlas der Buurtwegen en de kaarten van Vandermaelen en Popp. Tevens werden enkele 20ste en 21ste eeuwse luchtfoto's geraadpleegd op dezelfde website. Deze werden voornamelijk geraadpleegd om een zicht te krijgen op de ontwikkeling van het projectgebied en de ruimere omgeving in recente tijden.

Om een inzicht te verkrijgen omtrent de impact van de geplande werken op het eventuele bodemarchief werden alle beschikbare gegevens via de bouwheer opgevraagd en ter beschikking gesteld door het studiebureau. Hoewel de concrete werkwijze van de bouwplannen nog niet gekend

is op het moment van het uitvoeren van de bureaustudie, werd beslist dat de voorhanden zijnde gegevens toereikend zijn om een inschatting van de impact op het eventueel aanwezige bodemarchief te kunnen maken.

Aan de hand van de online beschikbare bronnen en de door de bouwheer geleverde plannen, kon voldoende informatie gegenereerd worden omtrent het archeologische potentieel van het projectgebied. Daarom werd besloten geen bijkomende literaire bronnen te raadplegen. Dit zou allicht nog wat meer informatie aan het licht brengen, maar valt buiten de doelstelling van deze bureaustudie. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek bleek dat kon aangetoond worden dat het projectgebied een hoog archeologisch potentieel had op de aanwezigheid van intacte sites daterend uit de periode metaaltijden – vroege middeleeuwen. Tevens bleken er in de omgeving resten uit de steentijd te zijn aangetroffen. Alhoewel zich tevens binnen het projectgebied resten van steentijdactiviteiten konden bevinden, werd de kans op de intactheid ervan klein ingeschat.

Echter kon niet worden bepaald of er zich daadwerkelijk een archeologische site bevond binnen het projectgebied en wat dan de eventuele potentiële kennis was die deze site bezat. Daarom werd bepaald dat bijkomende vooronderzoeken nodig waren om een afdoende antwoord op de gestelde onderzoeksvragen te kunnen formuleren. Het bijkomende onderzoek bestond uit het trekken van proefsleuven. Voor de resultaten, verantwoording en gehanteerde methodiek verwijzen we graag naar deel twee van deze nota.

I.3. Archeologisch bureauonderzoek/assessment

I.3.1. Geo(morfo)logie en bodem

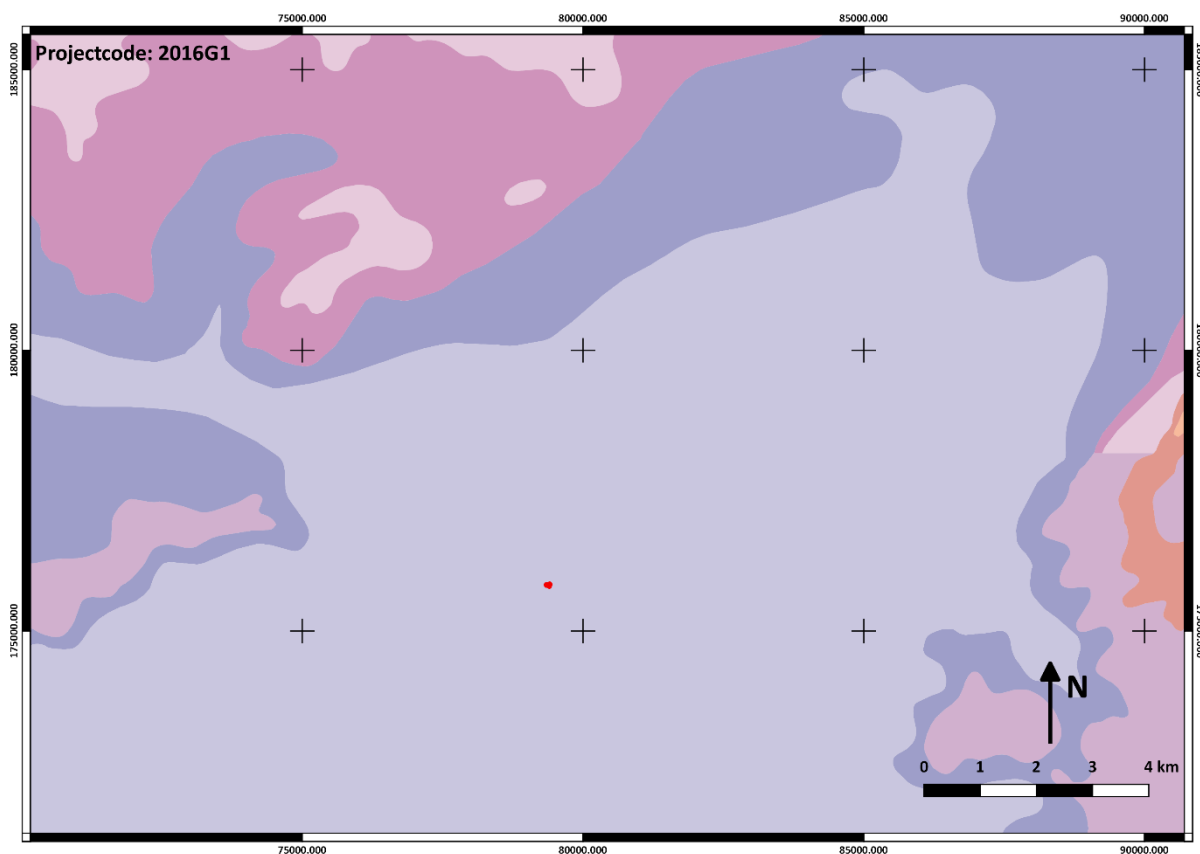
Fysisch-geografisch gezien, behoort Desselgem tot het Leie-Schelde-interfluvium met een noordelijke overgang naar de alluviale Leievallei. Het landschap is licht golvend met hoogtes tussen circa 10 meter en 18 meter + TAW. Het hoogste punt is gesitueerd nabij de Krekelhoek, ten oosten van het gehucht Spriete. Naar het noordoosten, in de richting van het brede valleigebied van de Leie en de depressie van de Gaverbeek, daalt het reliëf.¹

In het noorden wordt de grens met Ooigem en Wielsbeke door de Leie gevormd. Het grondgebied wordt doorsneden door verschillende beken die rechtstreeks of via vroegere Leiemeanders naar het Leiekanaal afstromen. De Leievallei met eertijds vochtige riviergraslanden wisselt af met licht geprononceerde kouterruggen met oorspronkelijk vruchtbaar open akkerland. Door de talrijke recentere woonuitbreidingen en andere ruimtelijke ontwikkelingen zijn deze kenmerken thans sterk vervaagd. Het zuidelijke deel van het grondgebied draagt een eerder vlak bulkenlandschap met een

¹ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/126110>

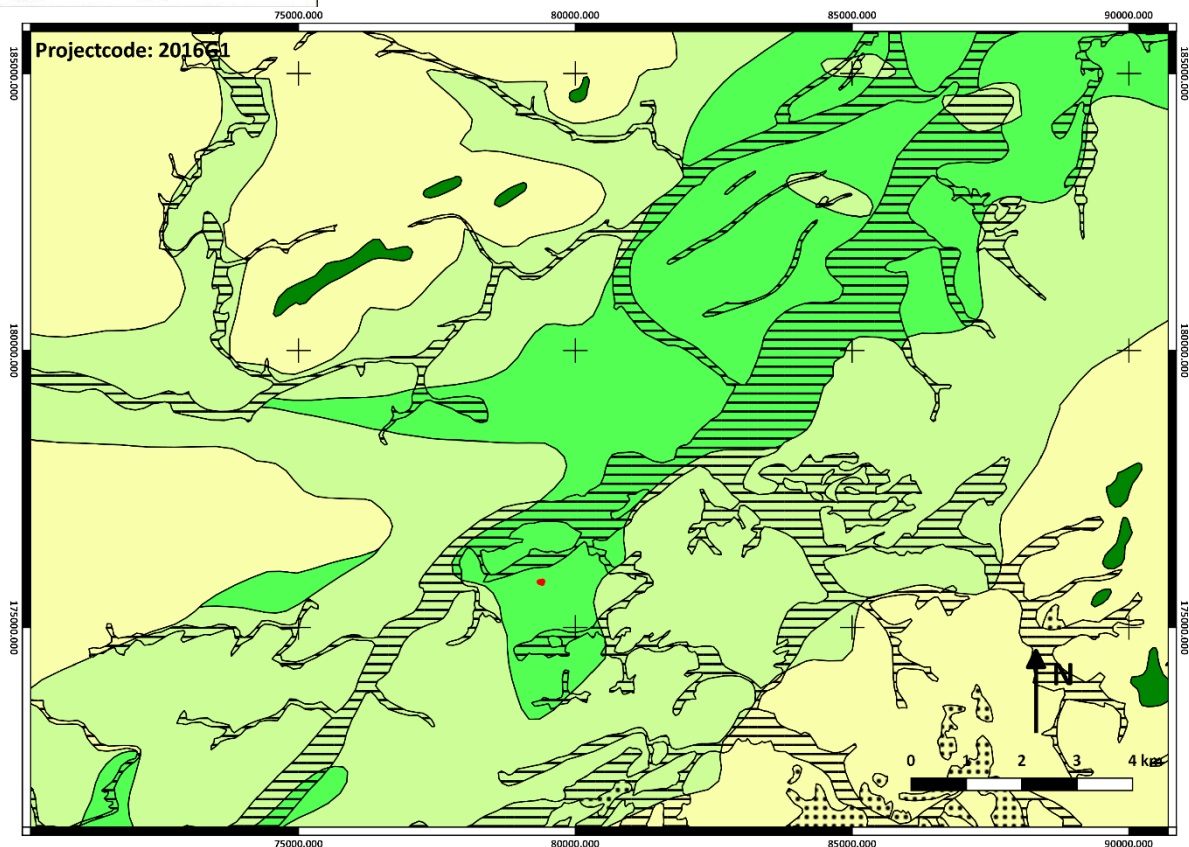
complexe afwateringsstructuur, dat vermoedelijk pas in de 13de-14de eeuw werd geoptimaliseerd. Tot in de 12de eeuw bevond zich hier het foreest 'Methela' of 'Medele', een grafelijk jachtgebied of houtreservaat dat zich uitstreckte over Harelbeke, Deerlijk, Beveren-Leie, Desselgem, Waregem (Potegem) en reikte tot Anzegem, Wortegem en Petegem.

Volgens de tertiair geologische kaart bestaat de ondergrond ter hoogte van het projectgebied uit de zogenaamde formatie van Kortrijk. Dit zijn grijze klei tot kleilig lemige lagen. De laag wordt tevens gekenmerkt door de aanwezigheid van fossiele resten van nummulites planulatus. De formatie van Kortrijk bestaat algemeen uit door de zee afgezette kleilagen uit het Ypresiaan. Deze werden omstreeks 52 miljoen jaar geleden afgezet tijdens het Vroeg – Eoceen.

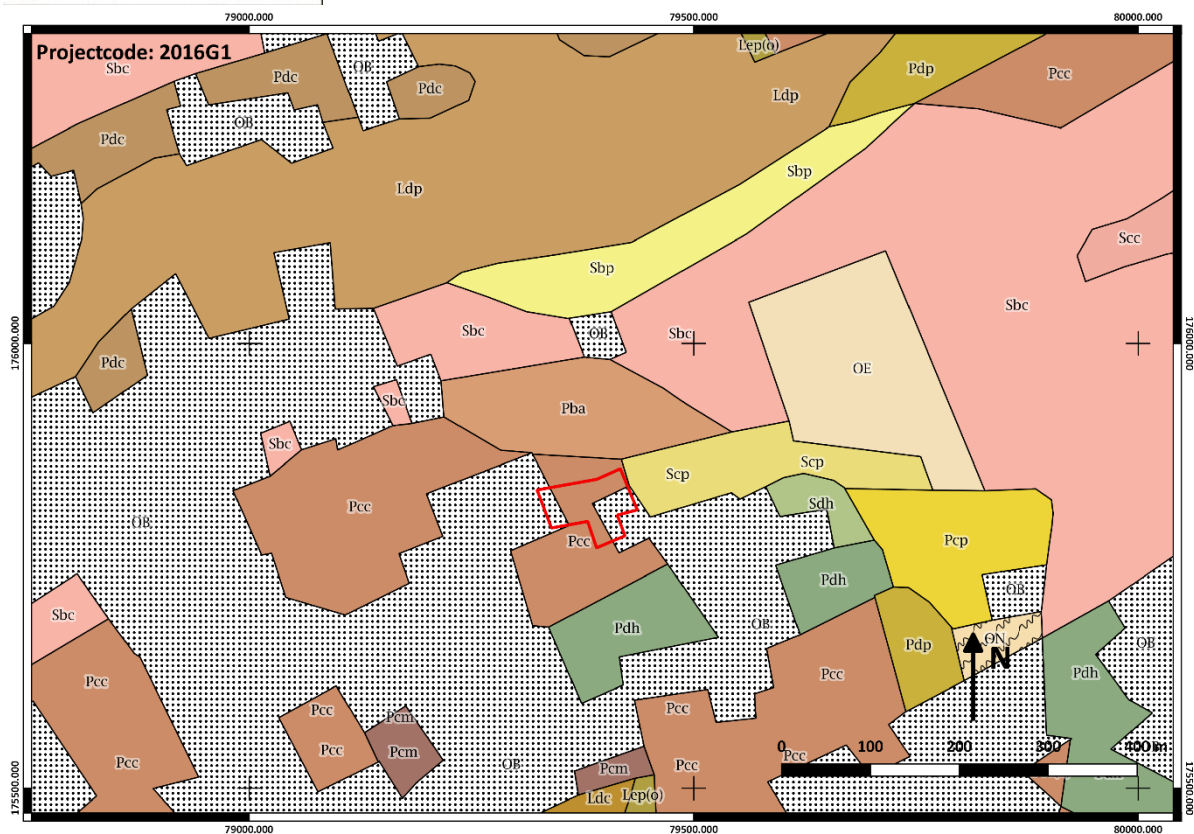
Figuur 6: Projectgebied (rode stip) op tertiair geologische kaart

Volgens de quaternair geologische kaart bevinden er zich in het projectgebied geen Holocene of Tardiglaciale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie. De Pleistocene sequentie bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (**FLPw**) en fluviatiele afzettingen van het Eemiaan (**FLPe**). De Holocene afzettingen in de omgeving bestaan uit eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (**ELPw**) en hellingsafzettingen van het Quaternair (**HQ**). Het projectgebied valt onder het profieltype 6.

Figuur 7: Projectgebied (rode stip) op kwartair geologische kaart

Op de bodemkaart van Vlaanderen worden voor het projectgebied 2 types bodem aangegeven. In de eerste plaats bestaat een gedeelte uit OB, dit zijn door de mens gewijzigde of vernietigde bodemprofielen. Concreet betekent het hier bebouwde gronden. Het grootste gedeelte van het projectgebied bestaat uit een matig droge lichte zandleembodem met sterk gevlekte en verbrokkelde textuur B-horizont (Pcc). De humeuze grijsbruine bovengrond van deze bodems is 25 – 30 cm dik (A-horizont). Bij Pcb rust hij op een zwak humeuze, bruine B horizont van 30-50 cm dikte. Bij Pca gaat hij langs een overgangshorizont over op een textuur B welke zich in successieve lemige en zandiger banden heeft ontwikkeld op een diepte van 60-100 cm. Bij Pcc is deze sterk gevlekte textuur B verbrokkeld, discontinu met helbruine vlekken en lichtere kleuren; veelal komen er ijzerconcreties in voor. De roestverschijnselen beginnen in de textuur B tussen 60 en 90 cm diepte. Deze bodems genieten een gunstige waterhuishouding. Ze zijn matig geschikt voor wintertarwe, voederbieten en weide, maar geschikt tot zeer geschikt voor aardappelen en zomergranen. In West-Vlaanderen worden ze op grote schaal gebruikt voor extensieve groenteteelt. Voor schorseneren en wortelen zijn het topbodems.

Figuur 8: Projectgebied op de bodemkaart van Vlaanderen

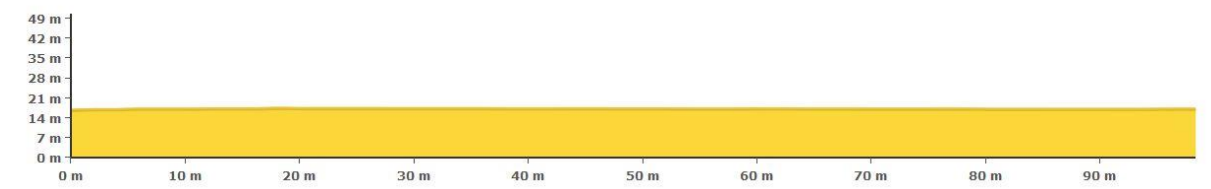
In de omgeving van het projectgebied werden bodems geregistreerd van het type Pdh (matig natte lichte zandleembodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B-horizont), Sdh (matig natte lemige zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B-horizont), Pba (droge lichte zandleembodems met textuur B-horizont) en Scp (matig droge lemige zandbodems zonder profiel). De eerste twee bevinden zich ten oosten en ten zuiden van het projectgebied, terwijl de iets drogere gronden zich ten noorden van het projectgebied situeren.

1.3.2. Topografie/toponomie

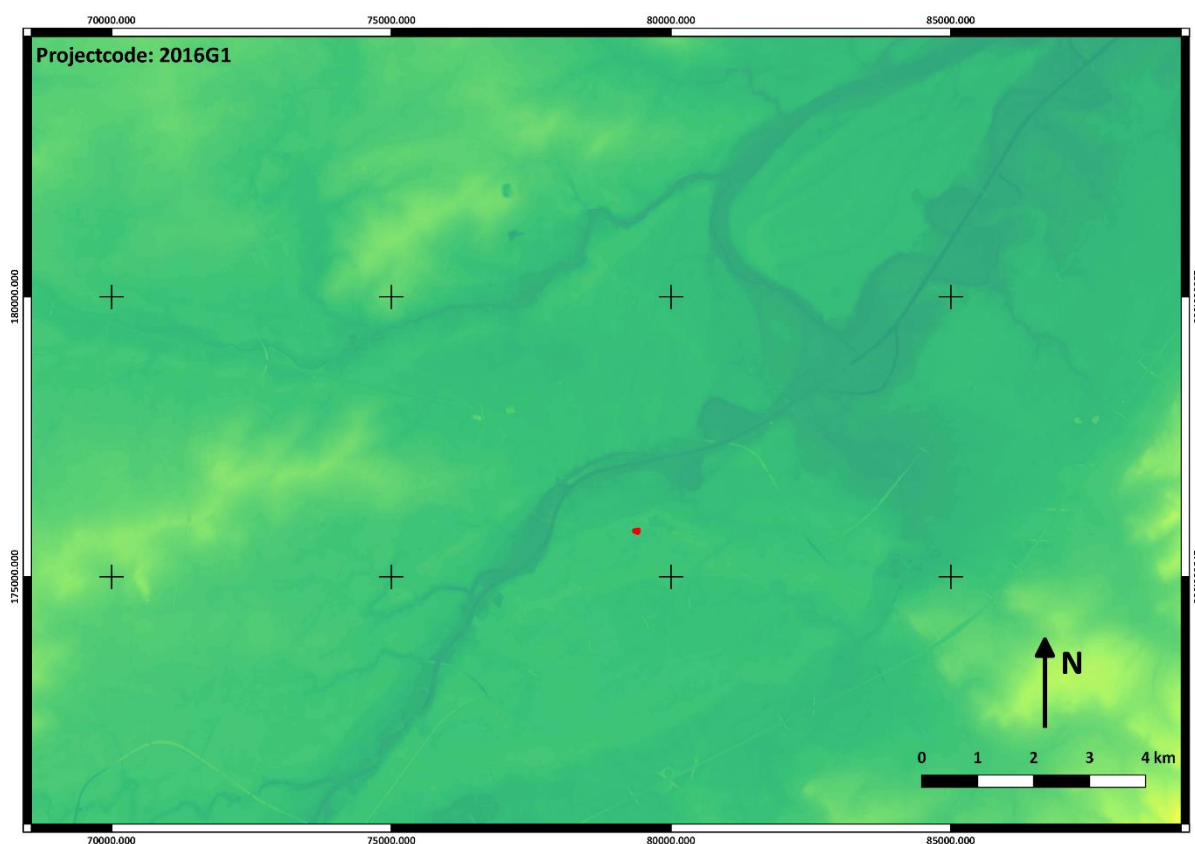
Het projectgebied bestaat uit meerdere percelen die samen een langgerekte zone haaks op de Zilverbergstraat (ten oosten) vormen. Centraal is er een rechthoekige uitsprong in zuidelijke richting. Dit perceel wordt tevens mee opgenomen in de geplande verkaveling. Aan de oostzijde tegenover het projectgebied bevindt zich de straat Baneik. In het noorden en het zuiden wordt het projectgebied begrensd door bebouwde percelen langs de Zilverbergstraat. In het westen wordt het projectgebied begrensd door bebouwde percelen langs de Jozef De Costerstraat.

Het projectgebied bevindt zich op een hoger gelegen rug die zich uitstrekt langs de oever van de Leie. Ter hoogte van het projectgebied schommelt de hoogte tussen 17 meter en 17,40 meter + TAW. Het hoogste punt in de nabije omgeving bevindt zich naar het noorden toe en bedraagt iets meer dan 18

meter + TAW. Verder noordwaarts in de richting van de Leie daalt de hoogte tot ongeveer 13,50 meter + TAW. In zuidelijke richting daalt het landschap slechts lichtjes tot ongeveer 16,40 meter + TAW om verderop weer licht te stijgen tot net boven 17 meter + TAW.² In de omgeving van het projectgebied zijn geen zones aangeduid met een potentiële bedreiging ten gevolge van erosie.

Figuur 9: Doorsnede door het terrein van oost naar west

Figuur 10: Projectgebied op digitaal hoogtemodel Vlaanderen II (1 meter)

² Gegevens over de TAW-hoogtes zijn afkomstig van www.geopunt.be.

Figuur 11: Projectgebied op de bodemerosiekaart

De Zilverbergstraat is gelegen ten oosten van het centrum van Desselgem. De straat is genoemd naar het leen en de heerlijkheid 'Ten Zilverberge' (oudste vermelding 1458). Ten noorden en in het verlengde van de Zilverbergstraat bevindt zich de Opstalstraat die naar de huidige hoeve 'Ten Zilverberge' leidt.³

Ten zuiden van het projectgebied situeert zich de straat Desselgem-Dries. Vanuit de Meierei loopt de straat in noordoostelijke richting naar de Zilverbergstraat. De naam is een verwijzing naar een verarmd drassig bouwland of een gemeenschapsgrond waar kleinvee graasde en werd verzameld. Ten zuiden van Den Desselgem Driesch wordt op één van de kaarten uit het renteboek van de Meierei het Laakbos weergegeven.⁴

De naam Desselgem is afgeleid van de Frankische naam Thrassald. Thras-walda betekent dreigende heerser. Thrassald geeft zijn naam aan de plaats Thrassaldinghem. De naam veranderd door de eeuwen heen van Threslingem, Terslingem, Derselghem naar uiteindelijk Desselgem.⁵

³ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/126018>

⁴ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/125972>

⁵ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/126110>

1.3.3. Historische, cartografische en archeologische kennis

1.3.3.1. Korte historiek van Desselgem (geschreven bronnen)⁶

Na de val van het Westromeinse Rijk ontstaan in de 5de en 6de eeuw geleidelijk grote Frankische hofsteden op de grote en gemakkelijk bewerkbare gronden aan de Leie-oeveren. Later zullen deze uitgroeien tot domeinen en heerlijkheden. In Desselgem ontstaan onder andere de hofsteden Thrassalldinghem (latere 'Munkenhof', ten noordwesten van het projectgebied), Teppingehem (latere Meierij, ten zuidwesten van het projectgebied) en Stenbeca (later goed 'Ter Petantie', gelegen ten noordoosten van het projectgebied).

Thrassalldinghem ontstond ter hoogte van de huidige Munkenhofdreef en stond onder leiding van Thrassald. Omstreeks de 7de eeuw is de streek gekerstend en wordt een eerste kapel opgericht in de buurt van de hofstede. Vanaf het einde van de 10de eeuw komt het goed in handen van de Sint-Pieters abdij te Gent, na een schenking van Arnulf I van Vlaanderen. De monniken richtten er hun verblijfplaats en bestuurlijk centrum in. Vanaf nu werd de hofstede het 'Munkenhof' genoemd en ging de oorspronkelijke naam van het goed over op de ganse parochie.⁷

Teppingehem zou morfologisch bestaan hebben uit een opper- en neerhof omringd door een brede gracht. Het mottekasteel evolueert langzaam naar een agrarisch wooncomplex, om mogelijk in de late middeleeuwen het uiterlijk te krijgen van een site met walgracht. Vanaf de vroege 12de eeuw worden door de Gentse Sint-Pietersabdij meiers aangesteld om de orde te bewaren en de wet te handhaven op har bezittingen. De aangestelde meiers mogen zich vestigen in de hofstede Teppingehem en geven zo de latere benaming aan het goed.

Het goed Stenbeca hangt vanaf 1136 af van de Petantie of Pitancia. Deze bijzondere instelling binnen de Sint-Pietersabdij moest zorgen dat de monniken dagelijkse maaltijden kregen. Het is de band met deze instelling die de latere naam 'Ter Pitantie' aan het goed bezorgde. Tot het oude domein Stenbeca zou een watermolen behoord hebben die zich ten oosten van de hofstede bevond.⁸

Na de invallen van de Noormannen komt het gebied in handen van de graven van Vlaanderen. In het midden van de 10de eeuw schenkt Arnulf I van Vlaanderen een deel van zijn bezittingen aan de Gentse Sint-Pietersabdij. De schenking omvat onder meer een uitgebreid gebied in de Leiestreek, waaronder bijna heel het huidige Desselgem (het gebied reikt van de Vennebeek in het westen van Beveren-Leie tot de Schoendalebeek tussen Desselgem en Sint-Eloois-Vijve, met inbegrip van Nieuwenhove en het Methelawoud en Sausele-bos in het zuiden). In een oorkonde uit 964 wordt de schenking door de

⁶ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/126110>

⁷ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/208586>

⁸ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/126006>

Franse koning Lotharius II bevestigt. In deze oorkonde worden de namen van de hierboven besproken hofstedes vermeld. Ook het eerste kerkje nabij Thrassaltingehem wordt in de akte vermeld. Mogelijk bevonden zich nog andere hofstedes binnen het geschonken gebied.

De Sint-Pietersabdij was dankzij de schenking nu de grootste tiendheffer in Desselgem (en Beveren-Leie). Vanuit hun verblijfplaats in het 'Munkenhof' bestuurden de monniken de, ongeveer 1400 hectare grote Sint-Pietersheerlijkheid. Dit allodiale domein strekte zich uit over een groot deel van Beveren-Leie en Desselgem en had verder nog gronden in Deerlijk en Waregem. Het zuidelijke deel van Desselgem werd nog steeds ingenomen door het Methalawoud. Ter hoogte van de Kasteelstraat en Desselgem-Dries bevond zich het Laakbos, dat in eigendom was van de Meierei. Reeds vanaf de 11de en in de 12de eeuw werden grote stukken els- en hooilanden op het overstromingsgebied gewonnen. Eveneens in deze periode wordt gestart met het ontginnen van grote delen van het Methalawoud. Reden was de bevolkingstoename en de hieraan gekoppelde nood aan landbouwgronden. Op de vrijgekomen gronden ontwikkelden zich vervolgens enkele grote nieuwe hofsteden.

In de 12de eeuw is het grondgebied van Desselgem opgedeeld in verschillende heerlijkheden en lenen. Hierdoor bestaat er een dubbel gezag in de Sint-Pietersheerlijkheid. Om die reden stelden de monniken meiers aan die vervolgens de hofstede Teppingehem (latere Meierei) in leen krijgen. Het ambt van meier kwam al snel in handen van de machtige heren van Harelbeke. Aldus ontstonden twee machtscentra die een duidelijke invloed uitoefenden op de verdere ontwikkeling van de parochie Desselgem. Zo werd bij de afbakening van de parochie Desselgem omstreeks 1150 een nieuwe kerk gebouwd. Deze werd echter niet op de plaats van de oude gebouwd nabij het 'Munkenhof' maar halverwege het 'Munkenhof' en de 'Meierei' op de kruising tussen de Grote Heerweg en de Liebaardstraat.

Vanaf het midden van de 13de eeuw tot omstreeks 1630 waren de meiers afkomstig van de familie Halewijn. Door de afwezigheid van de eigenlijke heren, de monniken hadden het 'Munkenhof' ten laatste in 1281 verlaten, gedroegen de leden van de familie Halewijn als officieuze heren van Desselgem.

Desselgem-Dries is lange tijd de dichtst bebouwde wijk van Desselgem. Langs de straat zijn kleine huizen gelegen, die bewoond worden door de loonwerkers van de Desselgemse pachthoeven, zoals de 'Meierei'. In 1402 vermeldt men "der straeten die men noempt ten Drissche". Ook de nabijgelegen Kasteelstraat is één van de oudste straten van Desselgem. Het goed 'Ten Zilverberge' wordt voor het eerst vermeld in 1458. Tot 1500 was de dorpskern enkel bebouwd met de pastorie op de mote, de Sint-Martinuskerk en herbergen "Het Schip" en "De Croone".

Op het einde van de 16de eeuw braken woelige tijden aan (opkomend protestantisme, de Beeldenstorm, reactie van de Spaanse vorsten). De ganse streek verarmde en raakte ontvolkt door emigratie, ziekte en oorlog. Veel hoeves bleken op het einde van de 16de eeuw van de kaart geveegd. Na een korte periode van rust met het Twaalfjarig Bestand volgden nieuwe oorlogen in de 17de eeuw. Op de figuratieve kaart van Desselgem uit 1620, door landmeter Lowijs de Bersacques, staan (met uitzondering van recente verkavelingen) reeds het grootste gedeelte van de huidige straten weergegeven. De bebouwing buiten de dorpskern bestaat uit sterk verspreide hoevebebouwing. De voortdurende invallen door het oorlogsgeweld hinderden de verdere ontwikkeling van Desselgem. Zo blijkt uit een figuratieve kaart van de rentegronden van de Sint-Pietersheerlijkheid, door pastoor Gudwaldus van der Mariën (1675), dat de verspreide hoevebebouwing slechts in lichte mate toenam. Op het einde van de 17de eeuw werden de gronden rond de nieuwe pastorie nabij de dorpskern vrijgegeven voor het bouwen van huizen.

Het is pas na de vrede van Utrecht in 1713 dat opnieuw een relatieve periode van rust en vooruitgang aanbrak. In 1716-1717 werd de steenweg van Kortrijk naar Gent aangelegd. Omwille van belangen verkoos men voor het tracé Waregem – Sint-Eloois-Vijve. Na de aanleg ontstonden verschillende herbergen langs de route. Tot het einde van de 18de eeuw (Franse Revolutie) blijft de Sint-Pietersabdij één van de machtigste grondeigenaars in de streek tussen de Gaverbeek en de Leie. Wanneer na de Franse Revolutie alle eigendommen te koop staan worden ze opgekocht door Johannes Verhaeghe, een vermoedelijke stroman van de abdij en landbouwer op het ‘Munkenhof’. De kerk komt in handen van de gemeente.

In 1801 werd dezelfde Joannes Verhaeghe de eerste officiële burgemeester van Desselgem. De dochters van Joannes verkochten in 1835 de goederen van de Sint-Pietersabdij door hun vader opgekocht. Met een deel van de opbrengst werden herstellingswerken uitgevoerd aan de Sint-Martinuskerk. In 1838 en 1839 wordt de spoorweg tussen Gent en Kortrijk aangelegd. Tot het midden van de 19de eeuw waren landbouw en thuisnijverheid (linnen) de belangrijkste bron van inkomsten. Vanaf het midden van de 19de eeuw kende de vlasnijverheid een grote opkomst in de streek rond Desselgem. Vooral het roten van vlas in de Leie zorgde dat in het derde kwart van de 19de eeuw de vlasbewerking loskwam van de hofsteden. Op de Leiekant merken we een toename van nieuwe huizen en vlasschuren. De vlasnijverheid heeft een belangrijke invloed op de ontwikkeling van het dorp gehad en ging gepaard met een toename van de bevolking en het aantal herbergen.

In 1868-1869 werd de intergemeentelijke weg tussen Oostrozebeke en Deerlijk aangelegd. Aangezien de weg door het dorpscentrum van Desselgem liep, werden bij de aanleg de straten Ooigemstraat, Liebaardstraat en Sprietestraat rechtgetrokken. In 1869-1870 werd naast de spoorwegovergang aan de Sprietestraat een station gebouwd met loskaai voor kolen en vlas. In 1872 werd de brug over de

Leie tussen Ooigem en Desselgem opgetrokken. Deze verving de veerdienst tussen het 'Munkenhof' en het kasteel van Ooigem. De aanleg van de weg, de bouw van het station en de brug en de opkomst van de vlasnijverheid zorgden voor de ontwikkeling van de wijk Spriete rondom het station en het kruispunt van de Liebaardstraat met de Steenweg op Kortrijk. Langs deze steenweg zullen zich voornamelijk vlashandelaars en herbergiers vestigen.

Bij het uitbreken van de eerste wereldoorlog is de vlasverwerkende industrie nog steeds de voornaamste bron van inkomsten en bepaalde deze de verdere ontwikkeling van de gemeente. Tevens waren verschillende mensen betrokken bij de baksteenproductie. Op bevel van de Duitse bezetter werd het aantal herbergen in Desselgem sterk uitgedund. In 1917 werden drie Duitse vliegvelden aangelegd. Een eerste bevond zich ten oosten van de Ooigemstraat (aan de Tiendbunder), een tweede werd in de buurt van de Radestraat aangelegd en een laatste nabij de Waregemstraat. In 1918 werd de dorpskern ernstig beschadigd door zowel Duitse als geallieerde beschietingen. De spoorwegverbinding en de originele brug over de Leie werden door het terugtrekkende Duitse leger opgeblazen.

Reeds in 1920 werd een nieuwe ijzeren brug in vierendeelleggers opgericht. Tevens werd een oorlogsmonument opgericht ter ere van de militaire en burgerlijke slachtoffers. Bij het uitbreken van de tweede wereldoorlog kreeg Desselgem opnieuw af te rekenen met oorlogsgeweld. De brug over de Leie werd opnieuw vernietigd. Door de grote verliezen aan Duitse kant bij de pogingen de Leie over te steken werd wraak genomen op de burgerbevolking. In mei 1940 werden 45 huizen aan de Desselgemse Leiekant in brand gestoken. Ook het dorpscentrum kreeg het weer zwaar te verduren. Zo werd o.a. de Sint-Martinuskerk opnieuw zwaar beschadigd. De door de Duitsers opgetrokken noodbrug werd door hen in 1944 vernietigd. In 1945 werd een nieuwe 'voorlopige' brug gebouwd die ruim 20 jaar in dienst bleef. Tot na de tweede wereldoorlog bleef de vlasbewerking nagenoeg de enige nijverheid in Desselgem. In de jaren '40 en '50 van de 20ste eeuw worden nog verschillende vlasfabrieken opgericht.

Tijdens het bewind van de naoorlogse burgemeester Georges Coornaert (1947-1964) werd Desselgem sterk gemoderniseerd. De uitbreiding van het plaatselijke wegennet en de bouw van nieuwe woningen zorgen ervoor dat Desselgem geleidelijk zijn landelijke karakter verliest. In 1929 bestond 91,6% van de oppervlakte uit cultuurgronden. Dit aandeel slinkt in de daaropvolgende decennia tot 63,03% tegen 1970. In 1973 werd een nieuwe sluis gebouwd. Hierdoor werd scheepvaart mogelijk voor schepen tot 1350 ton. In 1975 werd de Leie ter hoogte van Desselgem rechtgetrokken. Hierbij kwamen 7 meanders aan de overkant van de Leie te liggen. De afgesloten meanders worden gebruikt voor recreatie en toerisme. Tevens verdwenen verschillende hofsteden.

Bij de gemeentefusie in de jaren '70 wordt Desselgem ondergebracht in Groot-Waregem. Om historische redenen werd een uitzondering gemaakt om de gekanaliseerde Leie als gemeentegrens te gebruiken. Zo bleef het 'Munkenhof', dat zich ondertussen op de andere Leieoever bevond, Desselgems grondgebied.

1.3.3.2. Cartografische bronnen/luchtfoto's

Bij de studie van de cartografische bronnen werd gekeken naar de onmiddellijke omgeving van het projectgebied meer bepaald de Silberbergstraat.

Voor het projectgebied zijn verschillende historische kaarten beschikbaar. De straat komt de eerste maal voor op de figuratieve kaart van Desselgem opgemaakt door landmeter Lowijs de Bersacques in 1620. De zone rond het projectgebied lijkt te bestaan uit akkers en bevond zich in een gebied aangeduid met de naam 'Yserland'. Het gebied Ijzerland is gelegen ten noorden van Desselgem-Dries en bevat onder de teeltlaag ijzerhoudende grond. In de nabije omgeving van het onderzoeksgebied lijken nog enkele delen bos bewaard te zijn.⁹

Figuur 12: Aanduiding plangebied (rode rechthoek) bij benadering op de Figuratieve kaart van Desselgem, 1620.¹⁰

Een tweede historische kaart dateert uit 1675. De figuratieve kaart stelt de parochies Desselgem en Beveren voor en werd opgemaakt door Gudwalus van der Mariën. In het algemeen stellen we een

⁹ RIJKSARCHIEF GENT, Kaarten en Plannen, nr. 558: Kaarte figuratieve van de groote thienden in de prochie van Desselghem door Louis de Bersacques, 1620.

¹⁰ http://search.arch.be/imageserver/topview.php?FIF=514/514_0549_000/514_0549_000_00558_000/514_0549_000_00558_000_0_0001.jp2

lichte toename van de bebouwing vast. Voor het hier besproken projectgebied lijkt dit echter niet het geval te zijn. Het onderzoeksgebied bevindt zich nog steeds te midden de akkers.¹¹

Figuur 13: Figuratieve kaart van de parochies Desselgem en Beveren¹²

¹¹ RIJKSARCHIEF GENT, Kaarten en Plannen, nr. 559: Kaerte figurative van de heerlykheyd van de parochie van Desselghem en Beveren met hun bestreck in de parochien Wareghem en Deerlyck, competerende d'abdy van St-Pieters, gemaekt door Gudwalus Van der Marien, 1675.

¹² http://search.arch.be/imageserver/topview.php?FIF=514/514_0549_000/514_0549_000_00559_000/514_0549_000_00559_000_0_0001.jp2

Figuur 14: Bij benadering aanduiding van het projectgebied (rode kader) op de figuratieve kaart van 1675

Een derde historische kaart die werd geraadpleegd, is de figuratieve kaart van de Sint-Pietersheerlijkheid.¹³ Deze werd in 1764 opgesteld door Joseph de Coster.

¹³ RIJKSARCHIEF GENT, Kaarten en Plannen, nr. 561: Kaarte figurative van de gelegendheid der vry-eygen kerke heerlykhede van Ste-Pieters Desselghem, competerende de exemple abdye van Ste-Pieters nevens Gent, bestrekkende binnen de prochien van Desselgem, Beveren, Deerlyk en Waereghem, gemaectt ten jaere 1764 door Joseph de Coster.

Figuur 15: Figuratieve Kaart 1764¹⁴

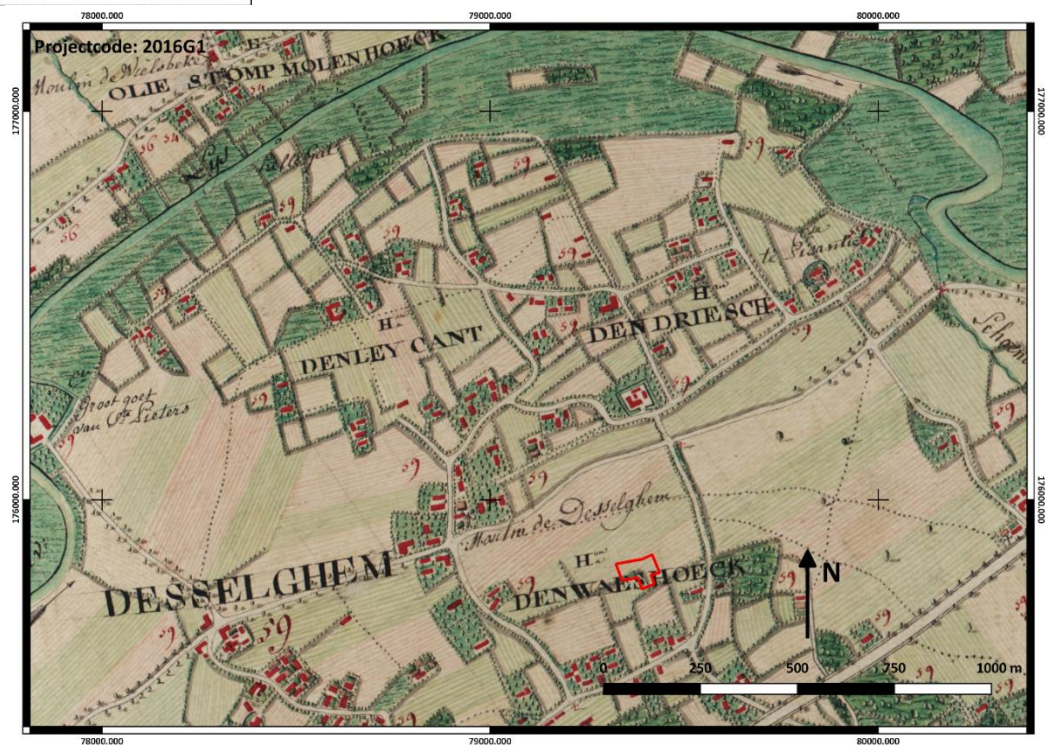
Op de kaart bevindt het projectgebied zich nog steeds in akkerland met in de nabije omgeving restanten van een bos. Enkele gronden in de omgeving worden weergegeven als behorend tot de heren van Zilverberg (SM op de detailkaart).

¹⁴ http://search.arch.be/imageserver/topview.php?FIF=514/514_0549_000/514_0549_000_00561_000/514_0549_000_00561_000_0_0001.jp2

Figuur 16: Bij benadering aanduiding van het projectgebied (rode kader) op detail van de figuratieve kaart van 1764

Op de enkele jaren jongere kaart van Ferraris (1777-1778) zien we een gelijkaardige situatie. Het projectgebied is gelegen in akkerland. Langs weerszijde van de Zilverbergstraat zijn hagen weergegeven.

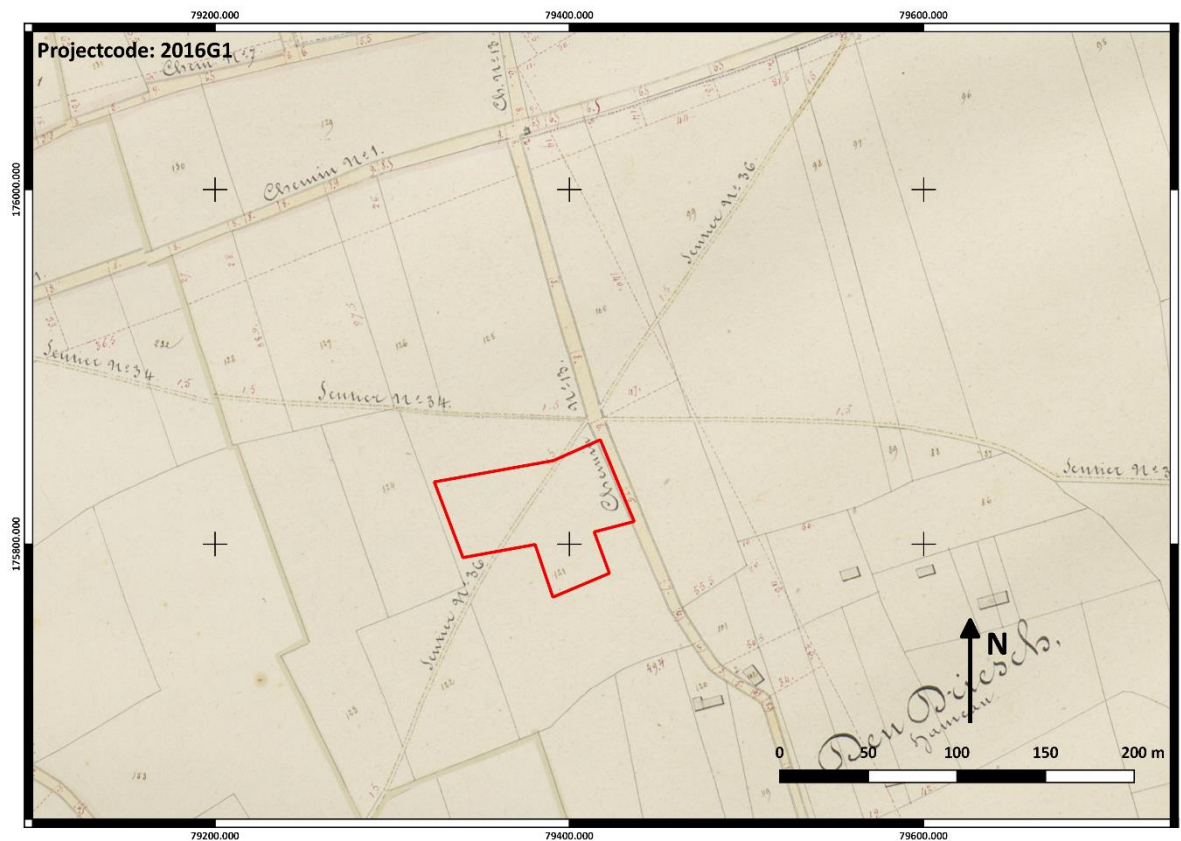
Figuur 17: Onderzoeksgebied in rood op de kaart van Ferraris¹⁵

Figuur 18: Detailopname van de Ferriskaart

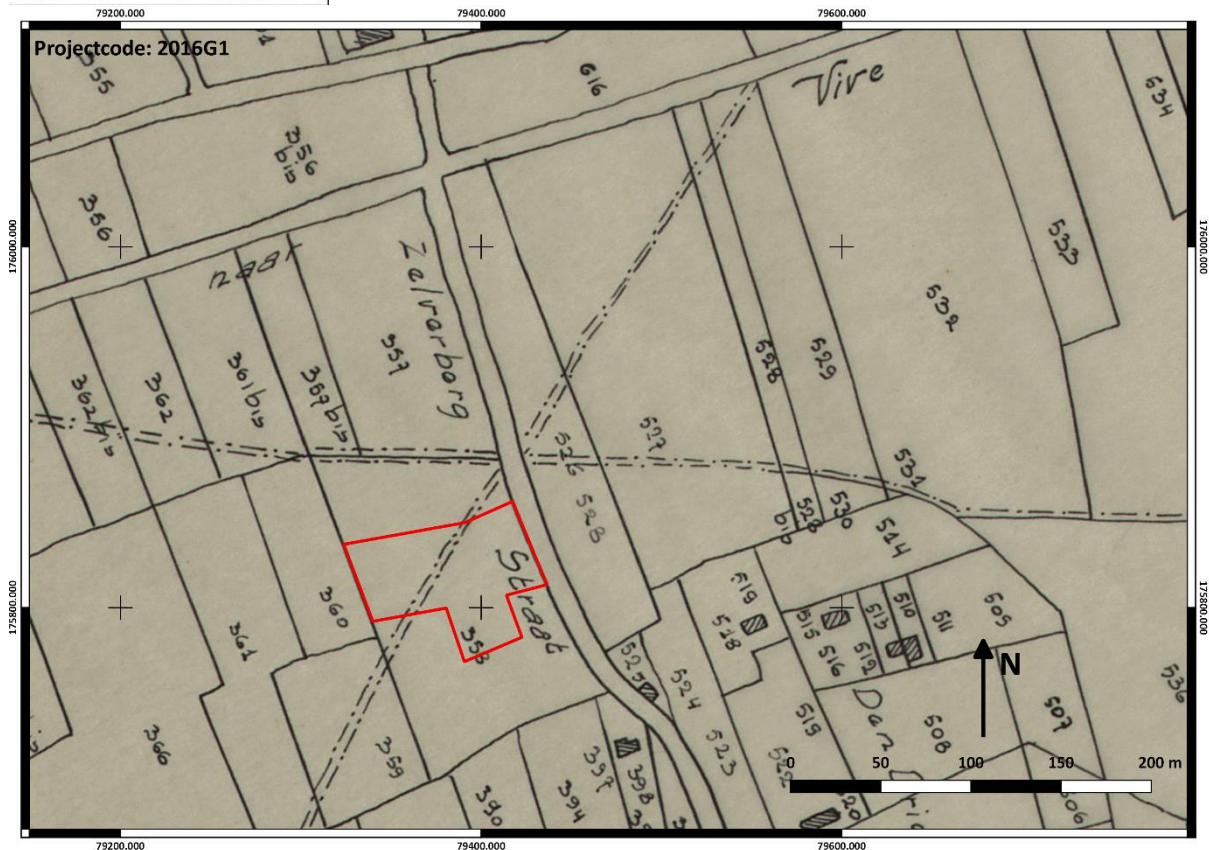
¹⁵ www.geo.onroerend.erfgoed.be

Voor de ontwikkeling in de 19de eeuw kunnen we in de eerste plaats beroep doen op de atlas der buurtwegen uit 1841. Deze kaart geeft de Zilverbergstraat aan als 'Chemin n° 13'. Er bevindt zich nog steeds geen bebouwing in het projectgebied. Eenzelfde situatie herkennen we op de Vandermaelenkaart (1846-1854) en de Poppkaart (1842-1879).

Figuur 19: Het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen¹⁶

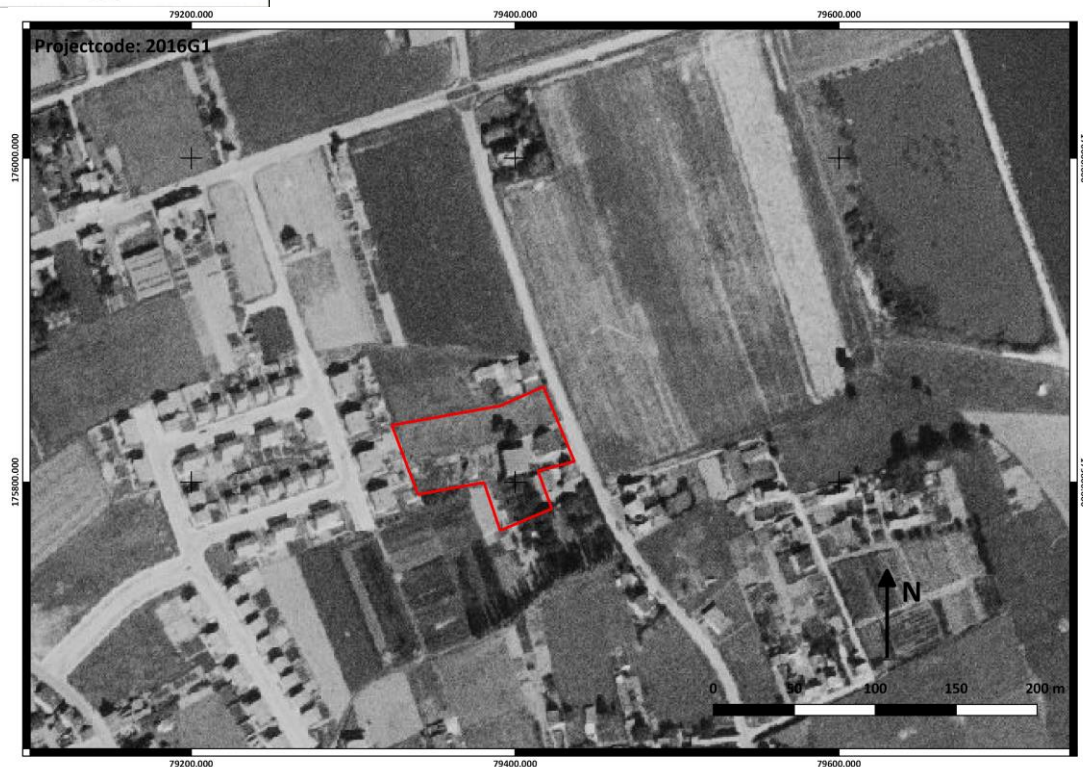
¹⁶ www.geo.onroerendergoed.be

Figuur 20: Onderzoeksgebied op het plan Popp¹⁷

Op de orthofoto's van Vlaanderen genomen in de zomer van 1971 merken we de eerste sporen van bebouwing op de percelen behorend tot het projectgebied. Meer bepaald betreft het, het huidige woonhuis en de achterliggende vlasschuur. Op de foto is tevens te zien dat er reeds een toename van de bebouwing in de omgeving plaatsgevonden had, maar dat er in de omgeving van het projectgebied, en dan voornamelijk langs de Zilverbergstraat nog grote delen akkerland aanwezig waren. Dit is duidelijk niet meer het geval op de orthofoto's genomen tussen 2005 en 2007. Op 35 jaar tijd is het landelijk karakter van de omgeving van de Zilverbergstraat praktisch volledig verdwenen. Het landschap wordt nu gekenmerkt door open en halfopen bebouwing.

¹⁷ www.geo.onroenderfgoed.be

Figuur 21: Het onderzoeksgebied op de orthofoto 1971¹⁸

Figuur 22: Projectgebied op orthofoto 2013-2015¹⁹

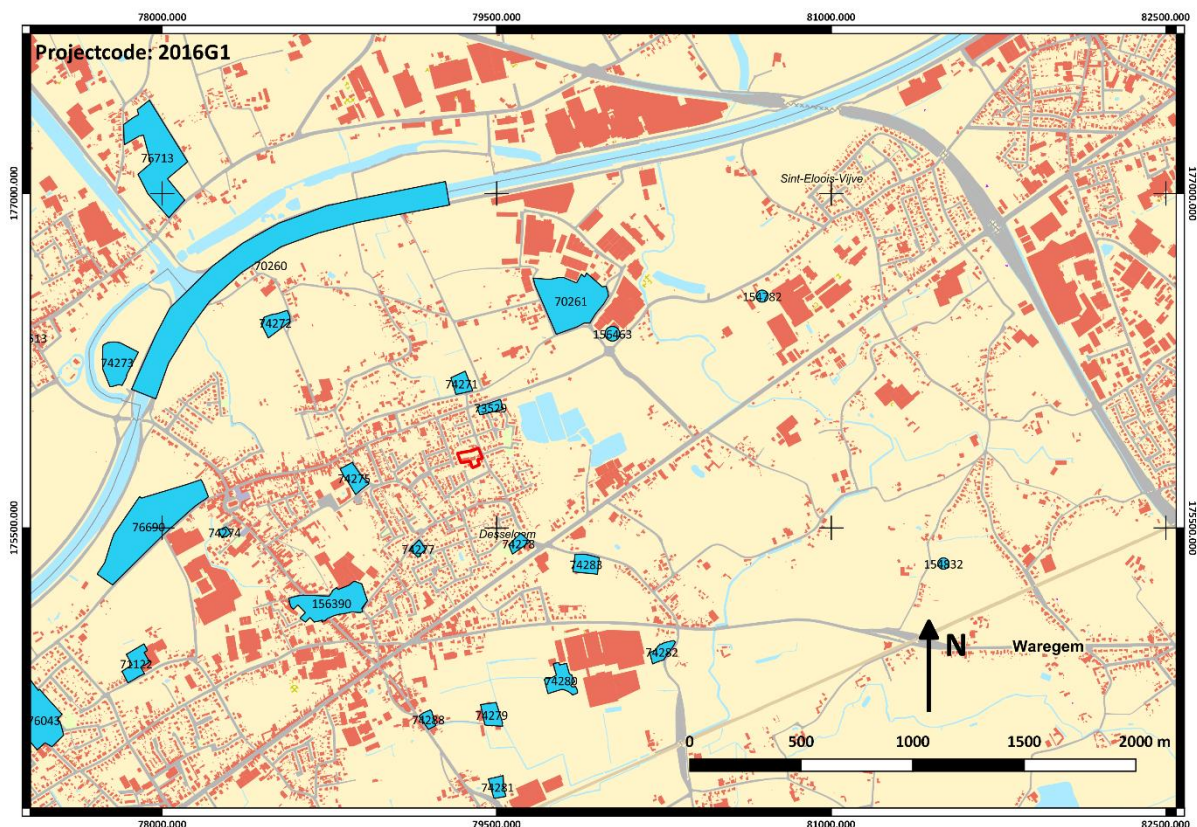
¹⁸ www.geo.onroenderfgoed.be

¹⁹ www.geo.onroenderfgoed.be

1.3.3.3. Archeologisch Desselgem en centrale archeologische inventaris

De aanwezigheid van de Leie heeft een belangrijke invloed gehad op de oudste bewoningsgeschiedenis van Desselgem. Dat de streek reeds door de prehistorische mens werd bezocht, wordt aangetoond door verschillende oppervlaktevondsten van lithische artefacten.

Ook in de metaaltijden en de Romeinse tijd was de streek bewoond. Zo werden op de hogere oevers van de Leie sporen en structuren uit beide tijdspannes aangetroffen (bijvoorbeeld ter hoogte van de sluis bij Ooigem). De straatnaam Grote Heerweg verwijst rechtstreeks naar de aanwezigheid van Romeinse bewoners. De herkomst van de naam moet echter wellicht eerder gezocht worden in de middeleeuwen, maar de talrijke Romeinse vondsten verraden toch een Romeinse herkomst. Vermelden we tevens de in 2008 uitgevoerde opgravingen op de site Meierei. Bij deze opgravingen kwamen niet enkel Romeinse sporen aan het licht, maar tevens werd een adellijke site uit de volle tot late middeleeuwen aangetroffen. Er konden duidelijk twee fases in het bestaan van de middeleeuwse bewoning worden aangetoond.²⁰

Figuur 23: CAI-locaties in de ruime omgeving van het projectgebied²¹

²⁰ <https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/126110>

²¹ www.cai.onroerendergoed.be

Op de centrale archeologische inventaris zijn talrijke locaties aangeduid op het grondgebied van Desselgem. Het is niet onze bedoeling hier een uitgebreide oplijsting te voorzien van alle aanwezige locaties. Zo zullen de aanwezige hoeves met walgracht die in grote getale aanwezig zijn in de gemeente alsook de verschillende molens niet worden vermeld. Uit het historische overzicht is reeds gebleken dat de aanwezigheid van molens in deze landbouw- en latere vlasstreek alsook de aanwezigheid van sites met walgracht, waarvan enkele opklimmen tot de Frankische periode, typisch is voor de regio. We vermelden tevens enkele locaties die zich buiten het huidige grondgebied van Desselgem bevinden, maar wel een goed beeld vormen van de regio.

- **CAI70260:**²²

Bij het rechtekken en kanaliseren van de Leie, op de rand van de alluviale vlakte, werd bij de ingang van de sluis van Ooigem op het kanaal Ooigem-Roeselare een concentratie lithische artefacten aangetroffen. De site werd kort na de ontdekking volkomen mechanisch vernield. Naast enkele afslagen kwamen tevens schrabbers, klingen en mogelijke pijlpunten aan het licht. Eén pijlpunt dateert mogelijk uit het Neolithicum terwijl één spits in het mesolithicum kon worden gedateerd. Naast de lithische artefacten werd tevens een scherf uit de IJzertijd en de Romeinse periode aangetroffen. De site bevindt zich ten noordwesten van het projectgebied.

- **CAI154782:**²³

Op basis van luchtfotografie kon in Sint-Eloois-Vijve de aanwezigheid van een circulaire structuur worden vastgesteld. Wellicht betreft het de resten van een grafheuvel daterend uit de metaaltijden. De site bevindt zich ten noordoosten van het projectgebied.

- **CAI76713:**²⁴

Bij archeologische opgravingen naar aanleiding van de aanleg van een bedrijventerrein gelegen tussen de Vaartstraat en de Ooigemstraat te Wielsbeke werd een site aangetroffen daterend uit de vroeg – Romeinse periode. Naast grafstructuren werden tevens enkele gebouwplattegronden, waaronder de resten van een hutkom, een grachtensysteem en een waterput herkend. Tevens herkenden de archeologen een erf met bijbehorende gebouwen en een waterput daterend uit de middeleeuwen. Enkele losse aardewerkscherven konden in de metaaltijden worden gedateerd. Verder werden tevens lithische artefacten, waaronder een gepolijste bijl uit het Neolithicum, aangetroffen. De site bevindt zich ten noordwesten van het projectgebied aan de overkant van de Leie.

²² <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/70260>

²³ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/154782>

²⁴ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/76713>

- **CAI73529:**²⁵

Bij veldprospectie werden enkele kleine afslagen in zwarte vuursteen aangetroffen. De locatie bevindt zich net ten oosten van de Zilverbergstraat ter hoogte van de Nieuwstraat.

- **CAI74276:**²⁶

Bij archeologische opgravingen uitgevoerd op de Meierei kwamen de resten aan het licht van de site met walgracht. In de onderzochte grachten werd aardewerk aangetroffen daterend uit de middeleeuwen. Verder kwamen enkele greppels aan het licht die op basis van aangetroffen aardewerk in de Romeinse periode kunnen worden gedateerd. Enkele losse silexvondsten wijzen in de richting van activiteiten uit de Steentijden.

- **CAI76690:**²⁷

Bij een veldprospectie werden in Beveren-Leie, op de grens met Desselgem tussen de Leie en de Grote Heerweg, enkele lithische artefacten en werktuigen aangetroffen die in het Mesolithicum kunnen worden gedateerd. De locatie bevindt zich ten westen van het projectgebied.

Ook in de ruimere omgeving van het projectgebied zijn talrijke sites aangeduid op de CAI die te dateren zijn in de periodes Steentijd, Metaaltijden en Romeinse periode. Deze zullen hier niet expliciet worden vermeld aangezien reeds voldoende potentieel werd aangetoond door de hierboven vermelde sites in de nabijere omgeving.

I.3.3.4. Overige wetenschappelijke inventarissen

Er is geen beschermd landschaps-, dorps- of stadsgezicht, beschermde archeologische zone of ander beschermd monument aanwezig in het projectgebied. Er bevindt zich ook geen geïnventariseerd landschappelijke erfgoed of wereldoorlog relict binnen het projectgebied. Het projectgebied is niet gelegen binnen een zone waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.

²⁵ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/73529>

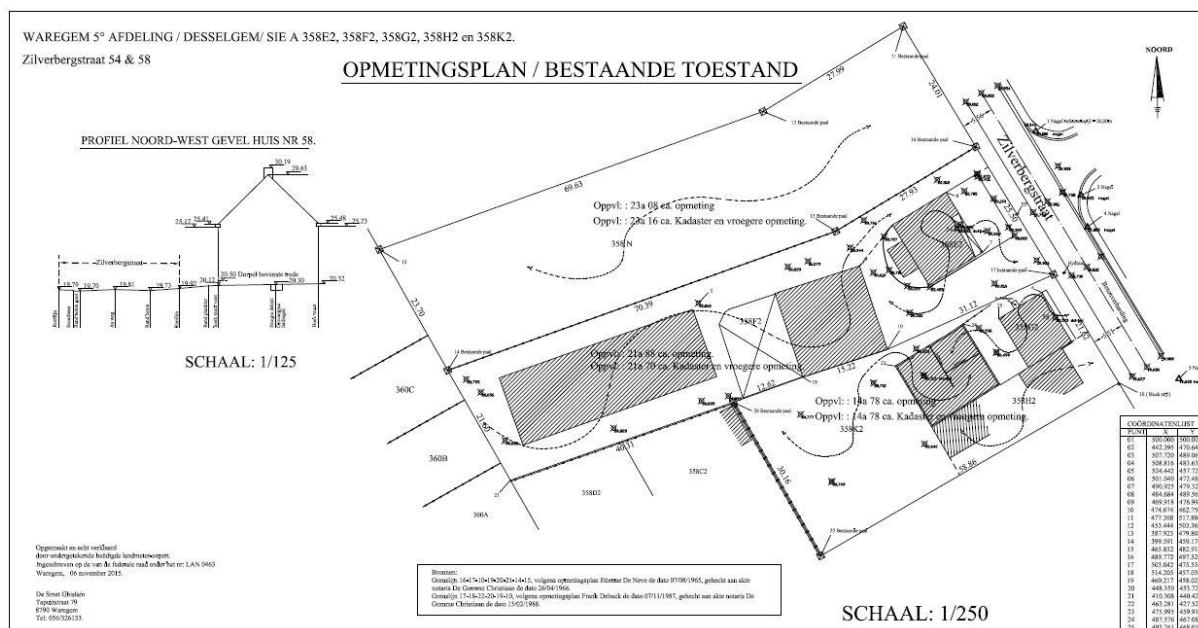
²⁶ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/74276>

²⁷ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/76690>

Figuur 24: Zicht op het projectgebied vanuit het noordoosten met de huidige bebouwing

Het projectgebied kan onderverdeeld worden in drie zones. De noordelijke zone (perceelnummer 358N) wordt heden gebruikt als graasweide voor geiten en schapen en is dientengevolge begroeid met gras.

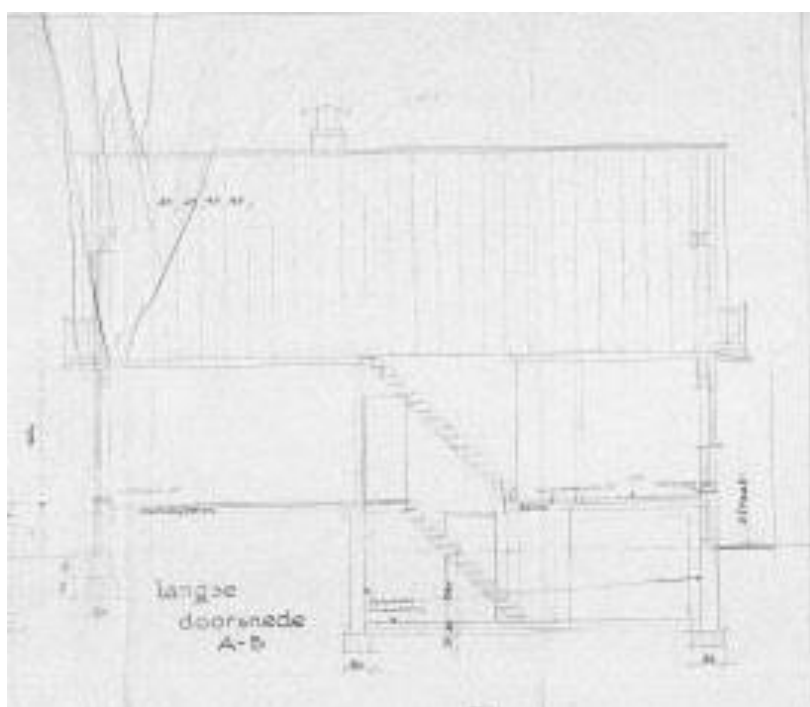
Figuur 25: bestaande toestand opmeting door landmeter

Op het centrale gedeelte van het projectgebied (perceelnummer 358E2 en 358G2) bevindt zich momenteel bebouwing. Van oost naar west gaat het om een woonhuis langs de straatkant (Zilverbergstraat) opgetrokken in baksteen. Aan de noordzijde langs het huis loopt een oprit die door jarenlang gebruik duidelijk erosiesporen vertoont ondanks de ooit aanwezige kiezel. Rondom het woonhuis is een laag kiezelgrind aangebracht. Ten westen, ongeveer centraal op de middelste zone van het projectgebied, bevindt zich een schuur die vroeger dienst deed als vlasschuur en heden gebruikt wordt als opslagruimte. De schuur is opgetrokken in betonblokken. Het achterste gedeelte

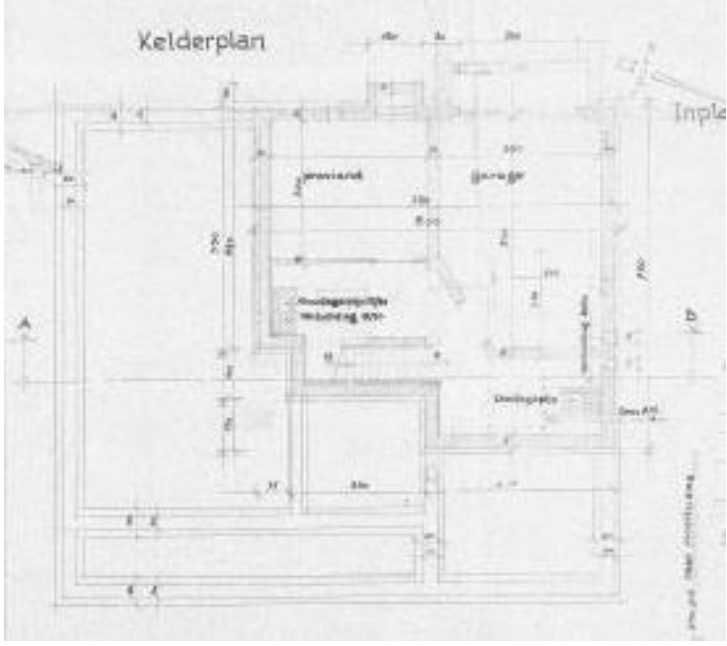
bestaat uit een houten en platen afdekking. In het uiterste westen van de centrale zone bevindt zich een loods opgetrokken met platen. Dit is de jongste constructie aanwezig in het projectgebied. De aanwezige bebouwing dateert uit de periode midden tot derde kwart van de 20ste eeuw en beslaat nagenoeg de volledige centrale zone van het projectgebied.

Op de zuidelijke zone van het projectgebied (perceelnummer 358K2) bevinden zich enkele bomen en worden scharreלקippen en –ganzen gehouden alsook enkele geiten. Het oostelijk deel van het perceel, aan de grens met perceelnummers 358H2 en 358G2 is heden bebouwd met een kleine opbergruimte opgetrokken in baksteen.

Om een zicht te krijgen op de verstoringsgraad die door de constructie van deze gebouwen werd veroorzaakt, werden de beschikbare originele bouwplannen opgevraagd en werd een bezoek ter plaatse gedaan. Op basis van de beschikbare gegevens kunnen we besluiten dat de aanwezige bebouwing zeker een impact had op het eventuele aanwezige bodemarchief. Zo is ter hoogte van het huidige woonhuis aan de zijde van de Zilverbergstraat (perceelnummer 358E2) de volledig bebouwde zone verstoord. Enkel extra diepe sporen, zoals waterputten, kunnen op deze plaats mogelijk bewaard gebleven zijn. De rest van het mogelijk ooit aanwezige bodemarchief werd vernietigd ter hoogte van het woonhuis.

Figuur 26: Originele bouwplannen woonhuis: doorsnede

Figuur 27: Originele bouwplannen woonhuis: kelderplan

Figuur 28: Zicht op het huidige te slopen woonhuis vanuit het zuidwesten (achterzijde)

Van de vlsschuur ten westen van het woonhuis zijn geen bouwplannen gekend. De muren van het gebouw, opgetrokken uit een enkele rij betonblokken steunen op een fundering bestaande uit baksteenfragmenten en beton. De fundering springt ongeveer 20 centimeter uit ten opzichte van het

opgaande muurwerk. Bij de constructie werd het terrein mogelijk genivelleerd, wat wellicht een plaatselijke verstoring van het bodemarchief met zich meebracht. Aan de noordzijde van de schuur loopt de eerder vermelde oprit door tot aan de achterliggende loods. Tegen de noordelijke gevel is een houten opslagplaats gebouwd. Aan de westzijde van de loods bevindt zich een schutsel opgetrokken uit ijzeren, houten en betonnen platen. De verstoring die gepaard ging met de constructie van dit deel van de schuur zal eerder beperkt zijn.

Figuur 29: Zicht op de voorzijde van de vlasschuur (noordoostgevel)

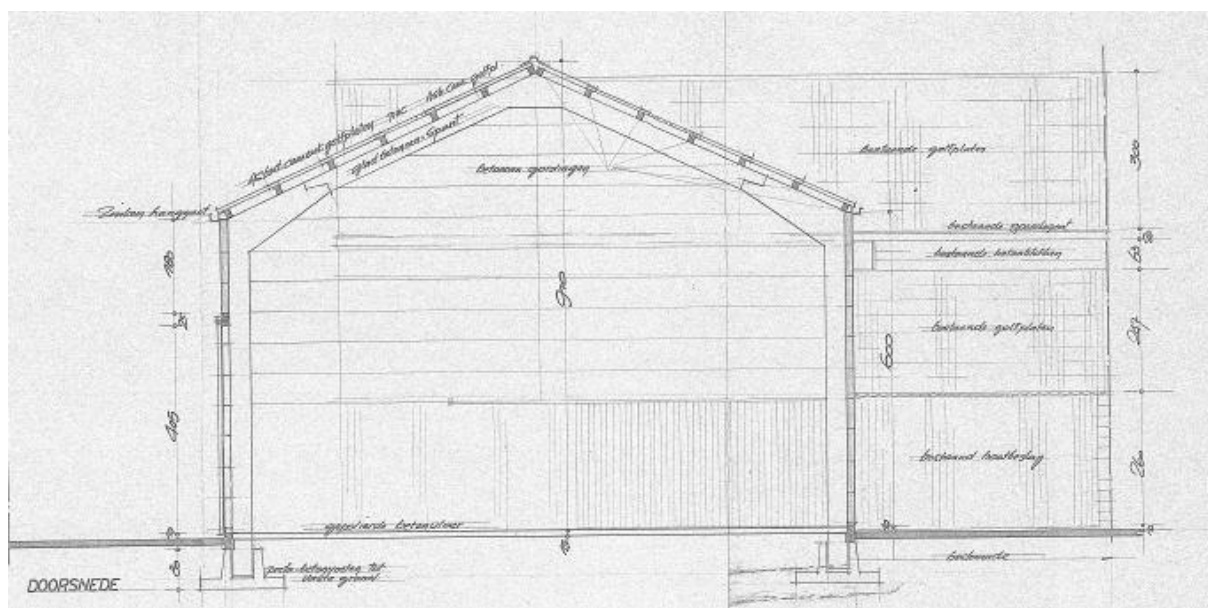

Figuur 30: Zicht op de zijgevel en de westelijke bijbouw van de vlasschuur

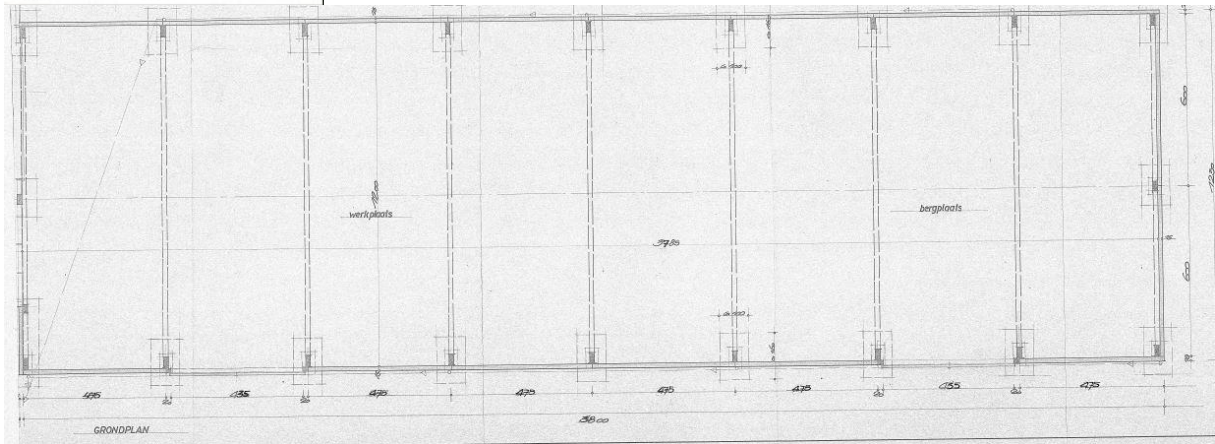
In het uiterste westen van het centrale deel van het projectgebied bevindt zich een 'industriële' loods opgetrokken met betonnen platen. De muren zijn gefundeerd op een betonnen ringbalk. Aan de lange zijdes zijn 9 betonnen voetsokkels die tot op de onverstoorte moederbodem werden geplaatst als extra fundering aangebracht. Wellicht zijn de voetsokkels tussen de beide gevels met elkaar verbonden onder de vloer van het gebouw. Op de korte zijdes is telkens een extra centrale voetsokkel voorzien. De vloer van de loods bestaat uit een gepolierde betonnen vloer. Rondom de loods is gras aanwezig. Een deel wordt gebruikt door de kippen, ganzen en geiten.

Figuur 31: Zicht op de loods vanuit het noorden

Figuur 32: Bouwplan loods: doorsnede

Figuur 33: Bouwplan loods: grondplan

Op het noordelijke perceel bevindt zich heden geen bebouwing. Het perceel wordt gebruikt als grasweide voor schapen en geiten.

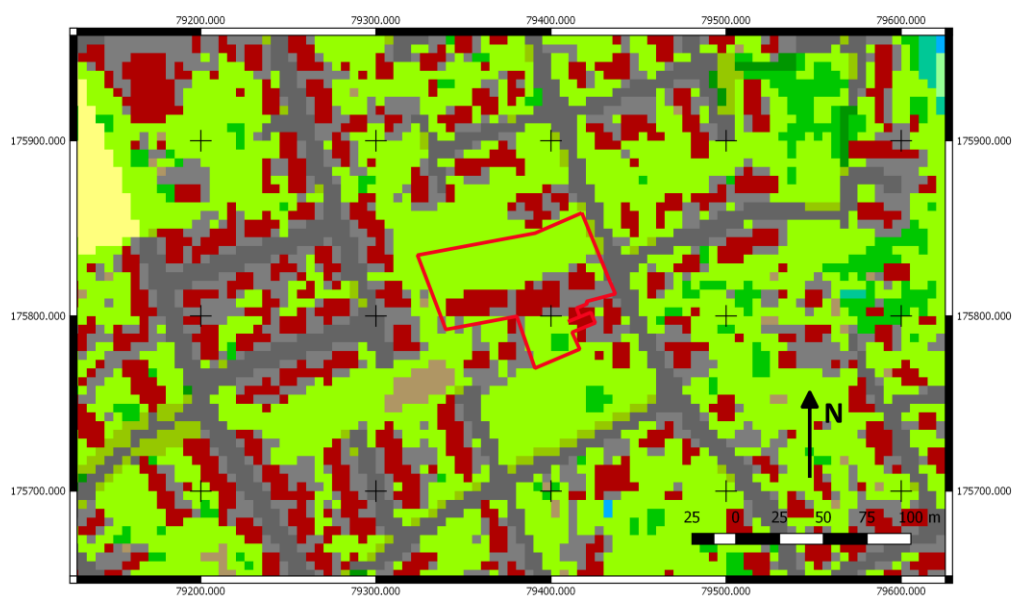

Figuur 34: Het noordelijke perceel van het projectgebied wordt heden gebruikt als grasweide

Het kleinere perceel aan de zuidzijde van het projectgebied wordt gebruikt voor het houden van kippen, ganzen en geiten. Er bevinden zich tevens enkele bomen op het perceel. Verder is er gras gezaaid op de rest van het perceel.

Figuur 35: Zicht op het zuidelijke perceel

Figuur 36: Onderzoeksgebied op de bodemgebruiksaan

1.3.5. Impact geplande werken

Voor de zone van het nieuwe wegtracé wordt de teelaarde afgegraven over een breedte van 5,40 meter op een diepte van 60 centimeter. Aan weerszijden wordt een voetpad met een breedte van 1,70 meter aangelegd op een diepte van plusminus 30 centimeter. De exacte afgravingsdieptes zijn niet gekend, gezien het microreliëf aanwezig in het projectgebied. Op sommige plaatsen zal de afgegraven diepte meer bedragen ten opzichte van het huidige maaiveld, terwijl dit op andere plaatsen wellicht omgekeerd is.

Voor de individuele woningen zijn nog geen concrete bouwplannen voorhanden. Echter op basis van een studie uitgevoerd door het studiebureau werd een typevoorbeeld ontworpen van de meest voor de hand liggende fundering. Hieruit blijkt dat het bodemarchief in de vijf aangeduide bouwzones in grote mate tot volledig wordt bedreigd. Op dit moment is het evenmin duidelijk of en welke van de ingeplande woningen van een kelderruimte zal worden voorzien.

Ondanks het ontbreken van meer concrete bouwplannen voor het projectgebied, blijkt uit de op heden beschikbare gegevens dat het grootste deel van het eventueel aanwezige bodemarchief in het projectgebied bedreigd wordt.

1.4. Synthese bureauonderzoek en onderzoeksvragen

1.4.1. Synthese gespecialiseerd publiek

Op basis van de beschikbare bodemkundige, historische, cartografische en archeologische gegevens over het projectgebied en zijn ruimere omgeving kan gesteld worden dat de regio reeds vanaf de Steentijden regelmatig door mensen werd gefrequenteerd. Ook gedurende de metaaltijden en de Romeinse periode was de regio erg geliefd. De nabijheid van de Leie en de hogere droge ruggen aan weerszijden maakten de streek zeer geschikt voor bewoning in deze tijdsperiodes. Ook het voorkomen van Frankische hofsteden, waarvan de naam Desselgem van één van hen is afgeleid, tonen aan dat het projectgebied gelegen is in een regio met een groot archeologisch potentieel. Op basis van cartografische bronnen kan echter geconcludeerd worden dat het projectgebied wellicht niet meer bebouwd is sinds de late middeleeuwen. De directe omgeving van het projectgebied werd pas in de loop van de tweede helft en voornamelijk in het derde kwart van de 20ste eeuw bebouwd, en deed vermoedelijk tot dan dienst als akker en/of weiland.

Heden is een deel van het projectgebied bebouwd. Dit heeft zeker een negatieve invloed gehad op het eventueel aanwezige oudere bodemarchief. Plaatselijk werd het bodemarchief (nagenoeg) volledig vernield, terwijl op andere plaatsen in het projectgebied slechts een beperkte verstoring heeft plaats gevonden. Tot slot zijn er zones in het projectgebied die enkel een oppervlakkige verstoring kenden door activiteiten gelinkt aan het historische gebruik van de gronden als akker.

Na studie van de tot op heden beschikbare plannen kan gesteld worden dat het eventueel aanwezige bodemarchief in nagenoeg het volledige projectgebied door fysieke vernieling wordt bedreigd.

Alhoewel alle tot op heden beschikbare bronnen werden geraadpleegd, kon op basis van de uitgevoerde bureaustudie worden geconcludeerd dat het projectgebied een hoog archeologisch potentieel bezit, maar kon de aan- of afwezigheid van een eventueel archeologische site niet gestaafd worden. Daarom is verder vooronderzoek nodig om een afdoende antwoord te kunnen formuleren op de vooropgestelde vragen.

- *Wat is de landschapshistoriek van het projectgebied?*

Op basis van het uitgevoerde onderzoek kon vastgesteld worden dat het projectgebied gelegen is in een landschappelijk gunstige omgeving. Een omgeving die reeds vanaf de steentijd door mensen werd gefrequentieerd en gekenmerkt wordt door de aanwezigheid van de Leie en droge hoger gelegen gronden op beide oevers van vermelde rivier. Op basis van de geraadpleegde cartografische bronnen, konden we vaststellen dat het projectgebied de laatste 400 jaar dienst deed als akker-of weiland, maar dat er in de ruimere omgeving van het projectgebied destijds nog vrij grote bospartijen aanwezig waren.

- *Welke archeologische sites zijn gekend in of nabij het projectgebied?*

Aan de hand van de verschillende geraadpleegde bronnen blijkt duidelijk dat het projectgebied gelegen is in een archeologisch rijke regio. In de regio rond het projectgebied werden in het verleden reeds archeologische resten aangetroffen daterend uit de steentijden, de metaaltijden en de Romeinse tijd. Op basis van geschiedkundige gegevens is gekend dat verschillende van de in de regio rond het projectgebied aanwezige hoeves met walgracht teruggaan op vroegmiddeleeuwse Frankische hofsteden.

- *Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorisch potentieel van het terrein?*

De geraadpleegde bronnen bevatten geen aanwijzingen omtrent de aanwezige cultuurhistorische of archeologische resten binnen het projectgebied. Echter kon wel worden aangetoond dat het projectgebied gelegen is binnen een regio met een rijk archeologisch bodemarchief en verschillende cultuurhistorische elementen die vaak opklimmen tot de periode van de vroege middeleeuwen. Hierdoor kunnen we concluderen dat het terrein een hoger archeologisch potentieel heeft.

- *Wat is de impact van de geplande werken?*

Alhoewel de juiste bouwwijze nog niet gekend is, mag duidelijk zijn dat het eventueel aanwezige bodemarchief door de toekomstige bodemingrepen nagenoeg volledig zal worden vernield.

- *Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende info op? Zo neen, is er een vervolgonderzoek nodig en welke methode levert het meeste informatie op?*

Op basis van het huidig beschikbare bronnenmateriaal kan niet worden bepaald of er zich binnen het projectgebied eventueel archeologische resten bevinden die een hoog potentieel tot kennisvermeerdering in zich dragen. Er kan dus zoals vereist in de Code van Goede Praktijk op basis van het bureauonderzoek geen Programma van Maatregelen worden opgesteld. Daarom is het nodig voorafgaandelijk aan het toekennen van de verkavelingsvergunning bijkomende onderzoeken uit te voeren.

Op basis van de uitgevoerde studie kunnen we stellen dat er zich binnen het projectgebied mogelijk waardevolle sites kunnen bevinden daterend uit de periode vanaf de steentijden doorlopend tot de vroege middeleeuwen en dat deze sites zich in een omgeving bevinden gekenmerkt door een lage densiteit aan bebouwing in het verleden. Indien er sites aanwezig zijn binnen het projectgebied zullen deze kunnen bestaan uit steentijdartefactensites enerzijds, en sporensites (met zachte grondsporen) zonder complexe verticale stratigrafie anderzijds.

De Code van Goede Praktijk reikt verschillende verdere onderzoeksmogelijkheden aan gaande van minder ingrijpend (in de bodem) tot ingrijpend in de bodem. Hierbij moet per site bekeken worden welke van de vooropgestelde methodes de meest geschikte is om een antwoord te bieden op de bijkomende (zie deel 2) en reeds geformuleerde vraagstelling.

Voor het desbetreffende projectgebied werden de volgende onderzoeksmethodes als niet geschikt bevonden. Een veldkartering is gezien het huidige gebruik van het terrein zinloos. Het projectgebied is enerzijds met grasland bedekt en wordt anderzijds ingenomen door verhardingen en bebouwing. Het uitvoeren van landschappelijke boringen zou een inzicht kunnen werpen op de diepte van het archeologisch relevante niveau en de opbouw van de bodem. Gezien het eeuwenlange gebruik van het projectgebied als akker- en/of weiland kunnen we er echter van uitgaan dat het bovenste deel van de oorspronkelijke bodemontwikkeling opgenomen is in een gehomogeniseerde Ap-horizont (of bouwvoor). Ook een geofysisch onderzoek zou geen afdoende antwoord kunnen bieden op de bijkomende vraagstellingen en zou enkel de eventuele aan- of afwezigheid van een archeologische site kunnen bevestigen. Er zouden met andere woorden bij een vaststelling van een archeologische site nog steeds bodemingrepen moeten plaatsvinden om de aard, waarde en datering van de vastgestelde anomalieën te kunnen bepalen. De aanwezigheid van eventuele steentijdartefactensites binnen het projectgebied vraagt om een erg specifieke aanpak zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Echter, wederom door het eeuwenlange gebruik

van het projectgebied als akker- en/of weiland deed ons besluiten dat, indien er zich ooit steentijdsites binnen het projectgebied bevonden, deze zich allicht niet meer in hun originele context bevinden, wat uiteraard een impact heeft op het eventuele potentieel tot kennisvermeerdering. Echter bij het bepalen van de te volgen methodiek op het terrein werd wel rekening gehouden met de mogelijke aanwezigheid van deze sites.

Op basis van alle hierboven beschreven argumenten en op basis van de uitgevoerde bureaustudie, waarbij alle relevante beschikbare bronnen werden geraadpleegd, werd geopteerd om bijkomend onderzoek uit te voeren binnen een gedeelte van het projectgebied in de vorm van proefsleuven. Het uitvoeren van dit onderzoek zal geschieden volgens de bepalingen beschreven in de Code van Goede Praktijk.²⁸

1.4.2. Samenvatting niet gespecialiseerd publiek

Sinds 1 juni 2016 werd de wetgeving rond de omgang met archeologie in Vlaanderen gewijzigd. Er werden concrete criteria bepaald wanneer een bouwheer verplicht is een archeologische nota te laten opstellen. Zulke nota dient op basis van een aantal vooraf bepaalde stappen na te gaan of er zich eventueel belangrijk archeologisch erfgoed in de bodem bevindt en hoe de bouwheer hier mee moet omgaan. De nota moet geschreven worden voor het toekennen van de bouwvergunning. Het terrein in de Zilverbergstraat, waarvoor deze nota werd geschreven, voldoet aan de vooropgestelde criteria. In de eerste plaats werd een bureauonderzoek uitgevoerd om na te gaan wat het eventuele archeologische potentieel van het projectgebied is. Daarvan kunt u hier de samenvatting lezen.

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kon worden vastgesteld dat het projectgebied gelegen is binnen een regio met een rijk historisch verleden. Dit uit zich op zijn beurt in de aanwezigheid van talrijke archeologische vondsten in de ruime omgeving van het projectgebied. De aangetroffen archeologische en cultuurhistorische resten dateren uit de periode vanaf de steentijden, over de metaaltijden en de Romeinse tijden tot in de vroege middeleeuwen. Ook jongere resten zijn gekend in de ruime omgeving van het projectgebied, maar hebben geen invloed op het potentieel van het eigenlijke projectgebied.

Op oude historische kaarten kon gezien worden dat het projectgebied reeds 400 jaar dienst doet als akker- en/of weiland. Hierdoor vermoeden we dat de oudste resten (uit de steentijd) in het projectgebied (als deze er zijn) waarschijnlijk al zijn verstoord.

²⁸ Een uitgebreide verantwoording en beschrijving van het uitgevoerde en geplande onderzoek is te vinden in de verplichte melding met ingreep in de bodem, die als aparte bijlage mee wordt opgeladen bij de archeologienota, en in deel 2 van deze nota.

We konden dus wel vaststellen dat de kans dat er een belangrijke site binnen het projectgebied aanwezig is, hoog is, maar alleen op basis van een bureauonderzoek alleen kan niet worden bepaald of er zich ook effectief een site op het terrein bevindt. Daarom moeten er nog verdere onderzoeken worden uitgevoerd.

De meest geschikte methode in dit geval is het trekken van proefsleuven op het noordelijke deel van het terrein. Zo kan gekeken worden of er nog oude sporen binnen het projectgebied aanwezig zijn, welke soort sporen het zijn, wat de archeologische waarde van deze sporen is, en hoe oud deze sporen zijn.

1.5. Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied

Het onderzoeksgebied bevindt zich in een zone met een hoog archeologisch potentieel. Op basis van het bureauonderzoek kan gesteld worden dat er in het projectgebied resten aanwezig kunnen zijn daterend vanaf de steentijden, doorlopend tot heden.

Wat de bewaringstoestand en aard van deze eventuele resten is, kon niet precies worden achterhaald. Echter het feit dat het projectgebied gelegen is in een zone die wellicht reeds vanaf de late middeleeuwen (of zelfs vroeger) dienst deed als akker of weiland kan een aanwijzing zijn omtrent de aard en mogelijke bewaringstoestand van eventuele sites.

Gezien de landschappelijke evolutie van het projectgebied en het eeuwenlange gebruik als akkerland of weiland zullen eventuele resten daterend uit de steentijden zich niet langer in situ bevinden. Hun aanwezigheid kan wel aanvullende informatie verschaffen omtrent de aanwezigheid van jagers – verzamelaars in de ruimere regio.

Wat de metaaltijden en de Romeinse periode, alsook de vroege middeleeuwen betreft kan niet worden ingeschat wat de eventuele aard van de mogelijk aanwezige sporen is. Mogelijk hebben de sporen betrekking op landbouwgeoriënteerde activiteiten van nabijgelegen nederzettingen? Het voorkomen van zogenaamde off-site fenomenen kan evenmin worden uitgesloten. De kans dat er zich net in het onderzoeksgebied een erf bevond is eerder klein, maar niet onbestaande. Ook hier geldt weer dat eventuele ondiepe resten wellicht vernield werden door recentere landbouwactiviteiten.

Eventuele resten uit recentere periodes zullen allicht enkel afkomstig zijn van landbouwgeoriënteerde activiteiten.

Of het terrein een hoge archeologische waarde heeft is op dit moment niet duidelijk en is sterk afhankelijk van de aard van de eventueel aanwezige sporen en de periode uit dewelke de eventueel aangetroffen resten dateren.

I.6. Bibliografie

I.6.1. Online bronnen

- www.geopunt.be
- www.cai.onroerendergoed.be
- www.dov.vlaanderen.be
- www.degavergids.be
- www.desselgem.info
- www.geo.onroerendergoed.be
- www.cartesius.be²⁹
- <http://users.telenet.be/karel.roose/vierendeel/desselgem/info.html>
- www.inventaris.onroerendergoed.be
- <https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/126018>
- <https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/125972>
- <https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/126110>
- <https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/208586>
- <https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/126006>
- <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/70260>
- <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/154782>
- <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/76713>
- <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/73529>
- <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/74276>
- <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/76690>
- <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/70260>

I.7. Lijst figuren en bijlagen

I.7.1. Lijst figuren

Project code	Nr	Type	Onderwerp	Aanmaakschaal origineel	Aanmaakdatum origineel	Versie
2016G1	1	Kadasterplan	Projectgebied ten opzichte van GRB-bestand (©AGIV)	1/10000	2016	Digitaal
2016G1	2	Inplantingsplan	Aanduiding geplande wegenis en bouwzones op GRB-bestand	1/10000	2016	Digitaal
2016G1	3	Inplantingsplan	Aanduiding wegenis en doorsnede AB door wegenis (Bron: studiebureau opdrachtgever)	1/500	2016	Digitaal/PDF
2016G1	4	Ontwerpplan	Doorsnede doorheen de wegenis en bijbehorende nutsvoorzieningen (Bron: studiebureau opdrachtgever)	1/50	2016	Digitaal/PDF
2016G1	5	Ontwerpplan	Voorstel funderingstype woningen (Bron: studiebureau opdrachtgever)	1/50	2016	Digitaal/PDF
2016G1	6	Tertiairgeologische kaart	Uitsnede tertiairgeologische kaart thv het projectgebied (Bron: © dov.vlaanderen).	1/50000	onbekend	Digitaal

²⁹ Hier werden de plannen uit het Rijksarchief van Gent online bekeken. De originele plannen werden niet geraadpleegd.

2016G1	7	Quartaargeologische kaart	Uitsnede quartaargeologische kaart thv het projectgebied (Bron: © dov.vlaanderen).	1/200000	2001	Digitaal
2016G1	8	Bodemkaart	De bodems volgens de bodemkaart van België (Bron: © dov.vlaanderen).	1/20000	2015	Digitaal
2016G1	9	Hoogteprofiel	Doorsnede door terrain van O naar W (Bron: ©Geopunt)	onbekend	2015	Digitaal
2016G1	10	Hoogtekaart	Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II (1 meter) (Bron: ©Geopunt)	onbekend	2015	Digitaal
2016G1	11	Bodemkaart	Bodemerosiegevoeligheidskaart (Bron : ©dov.vlaanderen).	1/20000	2016	Digitaal
2016G1	12	Historische kaart	Projectgebied op de figuratieve kaart van Desselgem (Bron: www.cartesius.be)	onbekend	1620	Digitaal
2016G1	13	Historische kaart	Projectgebied op de figuratieve kaart met de parochies van Desselgem (Bron: www.cartesius.be)	onbekend	1675	Digitaal
2016G1	14	Historische kaart	Detail van vorige kaart (Bron: www.cartesius.be)	onbekend	1675	Digitaal
2016G1	15	Historische kaart	Figuratieve kaart van de Sint-Pietersheerlijkheid (Bron: www.cartesius.be)	onbekend	1765	Digitaal
2016G1	16	Historische kaart	Detail van vorige kaart (Bron: www.cartesius.be)	onbekend	1765	Digitaal
2016G1	17	Historische kaart	Uitsnede kaart van Ferraris, met aanduiding van het projectgebied (rood). (Bron: © AGIV)	onbekend	1771-1778	Digitaal
2016G1	18	Historische kaart	Detail uitsnede kaart van Ferraris, met aanduiding van het projectgebied (Bron: © AGIV)	onbekend	1771-1778	Digitaal
2016G1	19	Historische kaart	Atlas der Buurtwegen, met aanduiding van het projectgebied (rood). (Bron: © AGIV)	onbekend	1841-1843	Digitaal
2016G1	20	Historische kaart	Plan Popp, met aanduiding van het projectgebied (rood). (Bron: © AGIV)	onbekend	1842-1879	Digitaal
2016G1	21	Orthofoto	Orthofoto van het plangebied 1971 (Bron: © AGIV)	onbekend	1971	Digitaal
2016G1	22	Orthofoto	Orthofoto (2013-2015) van het plangebied (rood). (Bron: © AGIV)	onbekend	2013-2015	Digitaal
2016G1	23	CAI	CAI-locaties in de omgeving van het plangebied (©CAI Vlaanderen)	1/10000	2016	Digitaal
2016G1	24	Foto bestaand	Zicht op het projectgebied vanaf het noordoosten (© Robby Vervoort)	nvt	2016	Digitaal
2016G1	25	Opmetingsplan	Opmeting bestaande toestand door landmeter (© Ghislain Desmet)	1/250	2016	Diigitaal/PDF
2016G1	26	Plan bestaand	Originele tekening bestaande woonhuis doorsnede (Bron: opdrachtgever)	onbekend	onbekend	Digitaal/JPEG
2016G1	27	Plan bestaand	Originele tekening bestaande woonhuis plan kelders (Bron: opdrachtgever)	onbekend	onbekend	Digitaal/JPEG
2016G1	28	Foto bestaand	Zicht op de bestaande woning vanaf het zuidwesten (© Robby Vervoort)	nvt	2016	Digitaal
2016G1	29	Foto bestaand	Zicht op de voorgevel van de vlsschuur (© Robby Vervoort)	nvt	2016	Digitaal
2016G1	30	Foto bestaand	Zicht op de zijgevel en de westelijke bijbouw van de vlsschuur (© Robby Vervoort)	nvt	2016	Digitaal
2016G1	31	Foto bestaand	Zicht op de loods vanaf het noorden (© Robby Vervoort)	nvt	2016	Digitaal
2016G1	32	Plan bestaand	Ontwerpplan loods: doorsnede (Bron: opdrachtgever)	nvt	2016	Digitaal/JPEG
2016G1	33	Plan bestaand	Ontwerpplan loods: grondplan (Bron: opdrachtgever)	nvt	2016	Digitaal/JPEG
2016G1	34	Foto bestaand	Zicht op de noordelijke grasweide (© Robby Vervoort)	nvt	2016	Digitaal
2016G1	35	Foto bestaand	Zicht op het zuidelijke perceel van het projectgebied (© Robby Vervoort)	nvt	2016	Digitaal
2016G1	36	Bodemgebruiks kaart	Projectgebied op de bodemgebruikskaart van Vlaanderen (Bron: © dov.vlaanderen).	1/20000	2015	Digitaal

I.7.2. Lijst Bijlagen

Projectcode	Nummer Bijlage	Onderwerp	Figuurnummer	Pagina
2016G1	Bijlage 1	PDF inplanting en doorsnede nieuwe weg	3/4	8/9
2016G1	Bijlage 2	PDF inplanting woonzones	/	/
2016G1	Bijlage 3	PDF Programma van maatregelen	Apart volume	/
2016G1	Bijlage 4	PDF Privacy-fiche	/	/
2016G1	Bijlage 5	Fotolijst	/	/
2016G1	Bijlage 6	Melding ingreep in de bodem: proefsleuven	/	/

Deel 2: prospectie met ingreep in de bodem: verslag proefsleuven

II.1. Beschrijvend gedeelte

II.1.1. Technische Fiche

Naam site

Waregem, Zilverbergstraat (2016-DES/ZIL)

Ligging

West-Vlaanderen, Waregem, Desselgem,
Zilverbergstraat 50, 54 (2016-DES/ZIL)

Kadastrale gegevens

Waregem: 5de Afdeling

Desselgem: Sectie A

Perceelnummers: 358 E2, 358 F2, 358 K2 en 358N

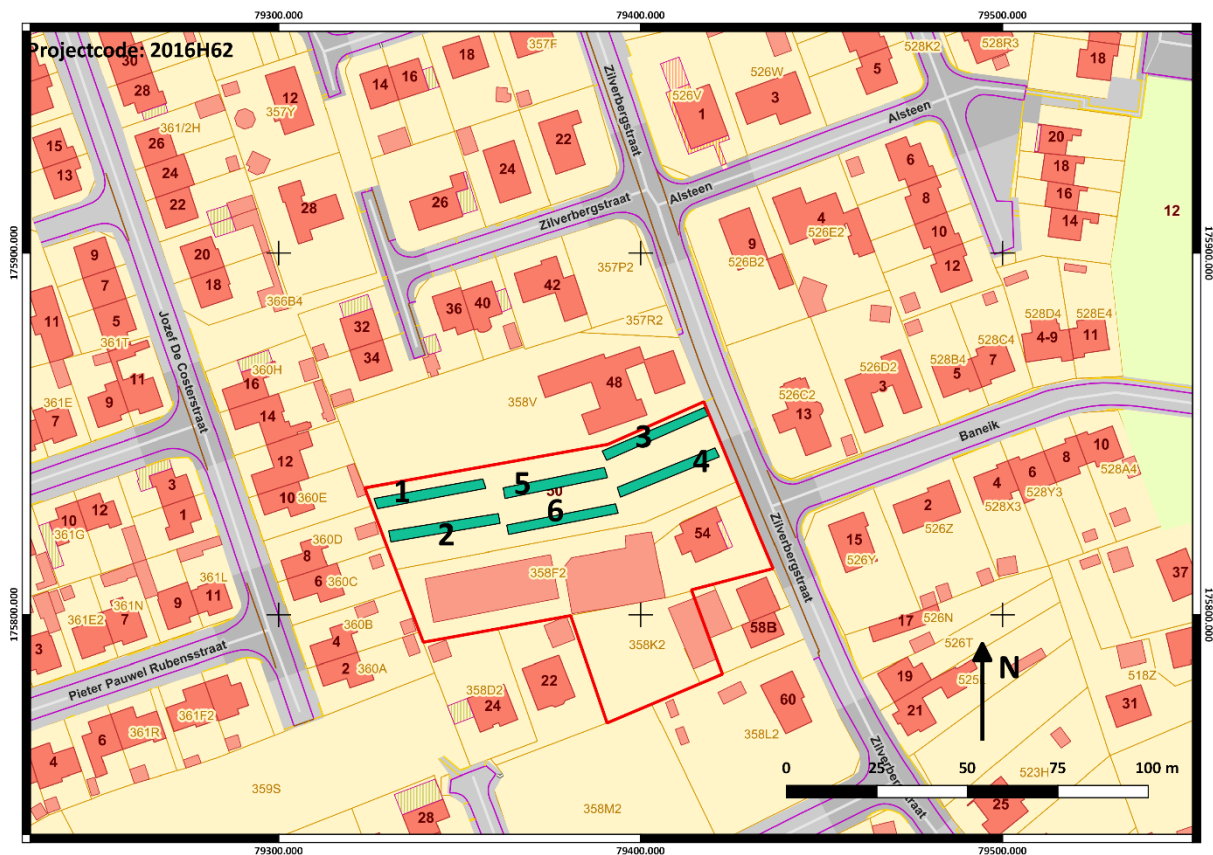
Bounding Box Projectgebied

X79417,4	Y175858,8
X79323,8	Y175834,8
X79340,0	Y175792,2
X79380,6	Y175799,7
X79391,0	Y175770,2
X79422,3	Y175783,4
X 79414,3	Y175806,7
X79436,9	Y175812,6

Bounding Box Proefsleuven

Sleufnummer	X	Y
1	79326.5	175832.1
	79327.1	175829.2
	79356.3	175837.5
	79357.1	175835.0
2	79330.4	175823.2
	79331.0	175820.3
	79360.7	175828.0
	79361.0	175825.2
3	79389.5	175845.4
	79390.6	175842.7
	79417.5	175857.2
	79418.6	175855.1

4	79393.7	175835.3
	79394.5	175832.4
	79420.5	175846.1
	79421.8	175843.7
5	79362.1	175835.1
	79362.5	175832.1
	79390.0	175840.6
	79390.8	175837.8
6	79363.0	175824.9
	79363.5	175822.1
	79393.1	175830.7
	79393.7	175828.1

Figuur 37: Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied in rood en proefsleuven in blauwgroen

Projectcode

2016H62

Opdrachtgever

Pascal Degezelle

En

Sabine Desmet

Contactpersoon opdrachtgever

De heer Pascal Degezelle

Uitvoerder

Robby Vervoort. Freelance Senior Archeoloog. Research & Consultancy.

Uitvoeringstermijn veldwerk

31 augustus 2016

Erkend archeoloog

Robby Vervoort OE/ERK/Archeoloog/2016/00126
Guldensporenstraat 143
2140 Borgerhout

Assistent-Archeoloog

Bénédicte Cleida (All-Archeo)

Bodemkundige

Jeroen Wijnen (Land!)

Conservator

Nathalie Cleeren

Geplande ingreep

Sloop bestaande bebouwing, verkavelingsaanvraag, bouwen woningen en aanleggen nutsvoorzieningen en weginfrastructuur.

Geldende wetgeving en voorwaarden

Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. De melding werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3000m² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en is gelegen buiten een zone waarop lagere oppervlaktecriteria van toepassing zijn.

Randvoorwaarden

Een deel van de percelen is heden bebouwd en wordt momenteel verhuurd door de eigenaar.

Thesaurus

Proefsleuven, prospectie met ingreep in de bodem, late middeleeuwen, nieuwe tijd, nieuwste tijd.

II.1.2. Archeologische voorkennis

Het onderzoeksgebied bevindt zich in een zone met een hoog archeologisch potentieel. Op basis van het bureauonderzoek (2016G1) kan gesteld worden dat er in het projectgebied resten aanwezig kunnen zijn daterend vanaf de steentijden, doorlopend tot heden.

Wat de bewaringstoestand en aard van deze eventuele resten is, kon niet precies worden achterhaald. Echter het feit dat het projectgebied gelegen is in een zone die wellicht reeds vanaf de late middeleeuwen (of zelfs vroeger) dienst deed als akker of weiland kan een aanwijzing zijn omtrent de aard en mogelijke bewaringstoestand van eventuele sites.

Gezien de landschappelijke evolutie van het projectgebied en het eeuwenlange gebruik als akkerland of weiland zullen eventuele resten daterend uit de steentijden zich niet langer in situ bevinden. Hun aanwezigheid kan wel aanvullende informatie verschaffen omtrent de aanwezigheid van jagers – verzamelaars in de ruimere regio.

Wat de metaaltijden en de Romeinse periode, alsook de vroege middeleeuwen betreft kan niet worden ingeschat wat de eventuele aard van de mogelijk aanwezige sporen is. Mogelijk hebben de sporen betrekking op landbouwgeoriënteerde activiteiten van nabijgelegen nederzettingen? Het voorkomen van zogenaamde off-site fenomenen kan evenmin worden uitgesloten. De kans dat er zich net in het onderzoeksgebied een erf bevond is eerder klein, maar niet onbestaande. Ook hier geldt weer dat eventuele ondiepe resten wellicht vernield werden door recentere landbouwactiviteiten.

Eventuele resten uit recentere periodes zullen allicht enkel afkomstig zijn van landbouwgeoriënteerde activiteiten.

Of het terrein een hoge archeologische waarde heeft, kon niet worden achterhaald en is sterk afhankelijk van de aard van de eventueel aanwezige sporen en de periode uit dewelke de eventueel aangetroffen resten dateren.

II.1.3. Vraagstelling

Doel van de prospectie met ingreep in de bodem is tweemaal. Enerzijds bleek uit de bureaustudie dat er zich mogelijke resten op het terrein konden bevinden, er kon echter niet worden vastgesteld of deze resten zich ook effectief op het terrein bevonden. Om dit vast te stellen werd gekozen voor de methode van proefsleuven (zie deel 2 hoofdstuk 1.4.).

Het tweede doel was na te gaan in hoeverre de aanwezigheid van een oude vlasschuur en een laat 20ste eeuwse magazijn een eventueel op deze plaats aanwezig bodemarchief hadden beschadigd bij de constructie van beide gebouwen. Ook deze gegevens konden op basis van het bureauonderzoek niet worden achterhaald.

Om deze doelstellingen te bereiken werden volgende onderzoeksvragen opgesteld.

- Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?
- In hoeverre is de bodemopbouw intact?
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud *in situ*)?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet *in situ* bewaard kunnen blijven:
 1. Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?

2. Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?

- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

Bij het aanleggen van de proefsleuven en het opstellen van de onderzoeksvragen gingen we er van uit dat het projectgebied zich in een zone met een lage densiteit aan bewoning in het verleden bevond. Tot deze conclusie kwamen we op basis van de studie van beschikbare historische kaarten en luchtfotografische opnames van het projectgebied uit de periode vanaf het eerste kwart van de 17de eeuw tot heden.

II.1.4. Werkwijze en strategie

Aan de hand van het uitgevoerde bureauonderzoek kon aangetoond worden dat het projectgebied gelegen is in een omgeving met een hoog archeologisch potentieel voor de periodes voorafgaandelijk aan de late middeleeuwen. Echter kon niet worden aangetoond dat er zich ook effectief archeologische resten binnen het projectgebied bevonden. Daarvoor konden louter op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek geen uitspraken worden gedaan. Bijkomende onderzoeken om een afdoende antwoord te kunnen formuleren op de gestelde onderzoeksvragen was dus aan te raden.

Om een antwoord te kunnen formuleren op de tijdens het bureauonderzoek geformuleerde vragen werd vervolgens bepaald welke onderzoeksmethode wel een afdoende antwoord op de desbetreffende vragen kon formuleren. Een prospectie van het terrein zou gezien het huidige gebruik geen informatie opleveren. Een deel van het terrein is bebouwd en voorzien van een plaatselijke verharding in de vorm van kiezelsteentjes, terwijl op de rest van het terrein grasbegroeiing in de vorm van een weiland aanwezig was. Ook het uitvoeren van landschappelijke boringen zou geen afdoende informatie opleveren over de al dan niet aanwezigheid van een archeologische site met een hoog potentieel aan kennisvermeerdering. Op deze manier zou namelijk geen info omtrent de aard verspreiding, betekenis en eventuele datering van het al dan niet aanwezige bodemarchief opleveren. Wel zou op deze manier eventueel informatie over de intactheid van de bodem kunnen worden achterhaald. Echter op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kon vooropgesteld worden dat de originele bodemopbouw allicht verstoord was door een jarenlang gebruik van het projectgebied als landbouwgrond. Ook het uitvoeren van een geofysisch onderzoek zou geen afdoende info opleveren omtrent de aard, functie en eventuele datering van de al dan niet archeologische resten en zou enkel de aanwezigheid van een archeologische site kunnen aantonen.

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kunnen we concluderen dat er indien er zich een site binnen het projectgebied bevindt, deze zal bestaan uit een site zonder complexe verticale stratigrafie. Wel kunnen sporen en resten uit verschillende tijdperken gezamenlijk voorkomen in het opgravingsvlak. De resten kunnen dateren uit de periode vanaf de steentijden tot heden. Echter zullen de oudste sporen en ondiepere sporen vernield zijn door eeuwenlang gebruik van het projectgebied als akker en of weiland. Hierdoor heeft er zich allicht een gehomogeniseerde antropogene A-horizont gevormd. Eventuele steentijd artefactensites zullen niet in situ bewaard zijn gebleven, tenzij op een plaatselijk dieper niveau onder de gehomogeniseerde A-horizont.

Om een antwoord te verkrijgen op de vooropgestelde doelstellingen voor de prospectie met ingreep in de bodem wordt geopteerd gebruik te maken van de methode van proefsleuven. Op aangeven van de veldwerkleider worden zes proefsleuven getrokken op het toegankelijke noordelijke deel van het terrein tot op het archeologisch leesbare niveau. Hierbij wordt de teelaarde machinaal schaafsgewijs verwijderd. Eventuele vondsten die zich in de geroerde teelaarde bevinden worden manueel ingezameld. Bij het aantreffen van losse lithische artefacten worden deze digitaal geregistreerd (X,Y,Z). Bij het aantreffen van concentraties van lithische artefacten wordt manueel verder gewerkt en lokaal overgeschakeld op het systeem van proefputten voor steentijd artefactensites.

De gehanteerde methode is deze van proefsleuven en proefputten zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk hoofdstuk 8.6.

Om een antwoord te verkrijgen op de vraag wat de impact van de huidige bebouwing in het projectgebied is op het eventueel aanwezige bodemarchief worden enkele manuele putjes gegraven langsheen de funderingen van het gebouw. Voor de oude vlasschuur dient het vloerniveau aan de binnenzijde eveneens opgemeten te worden (TAW) om een zicht te krijgen of de zone bij de constructie al dan niet volledig werd afgegraven.

Gezien het jarenlange gebruik van het terrein als akker- of weiland en de resultaten van het bureauonderzoek lijkt de methode van proefsleuven ons aangewezen om een antwoord te krijgen op de gestelde onderzoeksvragen tijdens de bureaustudie en de hierboven vermelde bijkomende vraagstelling. Door het jarenlange gebruik heeft zich een gehomogeniseerde A-horizont gevormd in het projectgebied. Eventuele sporen en resten die zich in deze zone bevonden zullen vernield of verplaatst zijn. Enkel sporen afkomstig van diepere resten zullen zichtbaar worden na het verwijderen van de A-horizont.

Uit de studie van cartografische bronnen blijkt dat het projectgebied, net zoals de omliggende percelen, slechts intens bebouwd werd vanaf het midden en derde kwart van de 20ste eeuw. We verwachten dus geen site met complexe stratigrafie, wat niet wegneemt dat het projectgebied geen sporen uit uiteenlopende periodes kan bevatten.

Gezien de huidige bebouwing en gebruik van het terrein kunnen enkel op het noordelijke perceel proefsleuven worden getrokken. Het centrale gedeelte is momenteel bebouwd en kan pas gesloopt worden na het afleveren van de verkavelingsvergunning. Het zuidelijke perceel is door de aanwezigheid van de bebouwing niet toegankelijk met een graafmachine.

Op het perceel worden zes sleuven gepland met een lengte van plusminus 30 meter. De sleuven hebben een breedte van 2 meter. Sleuven 1 en 2 bevinden zich in het westen van het terrein en zijn min of meer haaks op de westelijke perceelsgrens georiënteerd. Het middelpunt van de sleuven bevindt zich op 10 meter ten opzichte van elkaar. Sleuven 5 en 6 zijn gelijkaardig georiënteerd en bevinden zich centraal op het perceel, de sleuven hebben een lengte van plusminus 30 meter en een breedte van 2 meter. Ze reiken tot net voor de zuidelijke knik die het perceel hier vertoont. Sleuven 3 en 4 bevinden zich in het oosten van het perceel. Het betreft twee parallelle sleuven van 2 meter breed (middelpunt op 10 meter) die min of meer haaks op de straat zijn georiënteerd (zie figuur 37).

De positie zoals hierboven aangegeven is indicatief. Het is toegestaan de exacte positie van de sleuven te wijzigen om praktische redenen of indien blijkt dat er zich grote recente verstoringen hebben voorgedaan op de positie van de desbetreffende sleuf. Er zijn echter geen aanwijzingen voor grootschalige verstoringen op dit moment.

Indien tijdens het aanleggen van de sleuven blijkt dat er zich mogelijke steentijd artefactensites in het projectgebied bevinden zullen de werkzaamheden gestaakt worden en zal overgeschakeld worden op de desbetreffende prospectiemethode zoals omschreven in de Code van Goede Praktijk hoofdstuk 8.7, zijnde proefputten in functie van steentijd artefactensites.

Er zullen 20 proefputten op het perceel gegraven worden van 1 m² (fig. 38). Het plan hieronder geeft een benadering van de positie van de geplande putten en is niet bindend maar een richtlijn voor de veldwerkleider. De plaatselijke situatie op het terrein zal mee de positie van de proefputten bepalen (verstoringen, eventuele obstakels,...).

Het veldwerk werd uitgevoerd door een erkend archeoloog, bijgestaan door een veldwerkleider met ervaring op sites in landelijke context. Tevens werd een erkend metaaldetectorist ingeschakeld alsook een aardkundige. Op aangeven van de aardkundige werd in samenspraak met de erkende archeoloog de diepte van het aan te leggen opgravingsvlak bepaald aan de hand van een in sleuf 1 geplaatste profielput. Het afgraven van de teelaarde gebeurde vlaksgewijs waarbij speciale aandacht werd besteed aan de eventuele aanwezigheid van archeologische artefacten en in het bijzonder voor de aanwezigheid van lithische artefacten. Het bureauonderzoek leverde immers aanwijzingen op voor de aanwezigheid van prehistorische activiteiten in de ruime omgeving van het projectgebied. De aangetroffen vondsten werden per stratigrafische eenheid of per spoor ingezameld. Gezien het lage aantal vondsten werd geen verdere ruimtelijke opsplitsing van het vondstenmateriaal uitgevoerd tijdens het veldwerk aangezien dit geen extra kennis zou opleveren voor het verdere onderzoek en het beantwoorden van de vooropgestelde onderzoeksvragen.

56

schaal ingetekend op aangeven van de aanwezige bodemkundige. Indien een spoor zich tegen de profielwand bevond werd dit extra bestudeerd door de aanwezige bodemkundige.

Aangezien na het aanleggen van de sleuven aan de buitenzijde van het terrein bleek dat er enkel recente sporen aanwezig waren, werd besloten de in de weide aanwezige omheining niet te slopen voor het plaatsen van de hier voorziene centrale sleuven. De sleuven zouden telkens stoppen net voor en achter de omheining. Hier bleef een dammetje staan van plusminus 1 meter breed.

In totaal werd ongeveer 360 m² van het toegankelijke noordelijke deel van het terrein onderzocht. Aangezien het noordelijke perceel een oppervlakte heeft van plusminus 2340 m² werd op deze manier ongeveer 15% van het toegankelijke terrein onderzocht door middel van proefsleuven.

Voor het bepalen van de eventuele verstoringsgraad van de op het centrale gedeelte van het projectgebied aanwezige bebouwing werden ter hoogte van de wand enkele manuele putjes gegraven om een zicht te verkrijgen op de diepte van de gebruikte funderingen. Tevens werd de TAW gemeten van het vloerniveau van de oude vlasschuur (tussen 17,35 meter + en 17,41 meter + TAW).

II.2. Assessmentrapport

II.2.1. Methoden, technieken en criteria bij het assessmentrapport

Gezien het geringe aantal vondsten, 4 fragmenten aardewerk, 3 fragmenten recent glas, 1 fragment bouwkeramisch materiaal en 1 fragment zandsteen, werden alle vondsten geteld en beschreven. Er werd getracht een ruwe datering aan de aangetroffen aardewerkfragmenten te geven. En het aardewerk is opgedeeld volgens gebruikte techniek.

Het conservatieassessment gebeurde in overleg met een conservator en gebeurde enkel visueel gezien de aard en bewaringstoestand van de aangetroffen vondsten.

Er diende gezien het ontbreken van stalen geen assessment stalen plaats te vinden.

Assessment van de sporen gebeurde in de eerste plaats tijdens het veldwerk door te trachten de sporen reeds in het veld individueel te evalueren op basis van vorm, stratigrafische positie, eventuele functie en datering. Het assessment van het geheel aan sporen gebeurde op basis van de gemaakte tekeningen, beschrijvingen, foto's en plannen in digitale en/of analoge vorm.

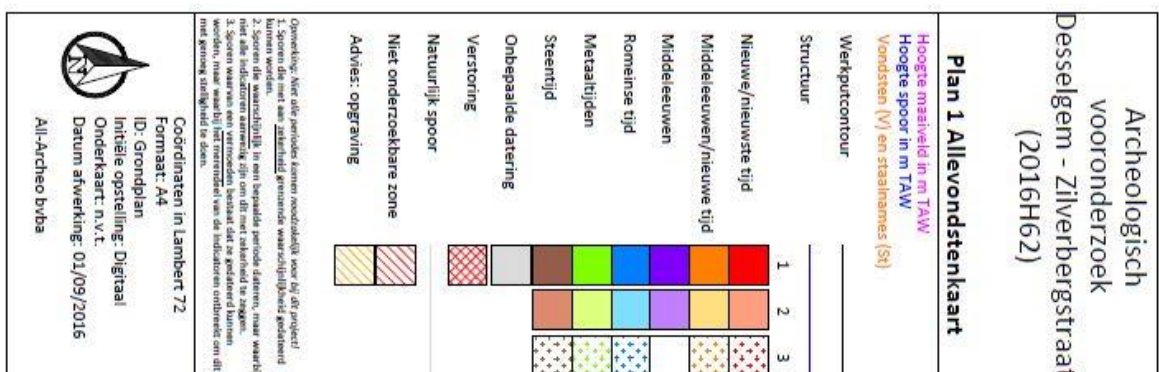
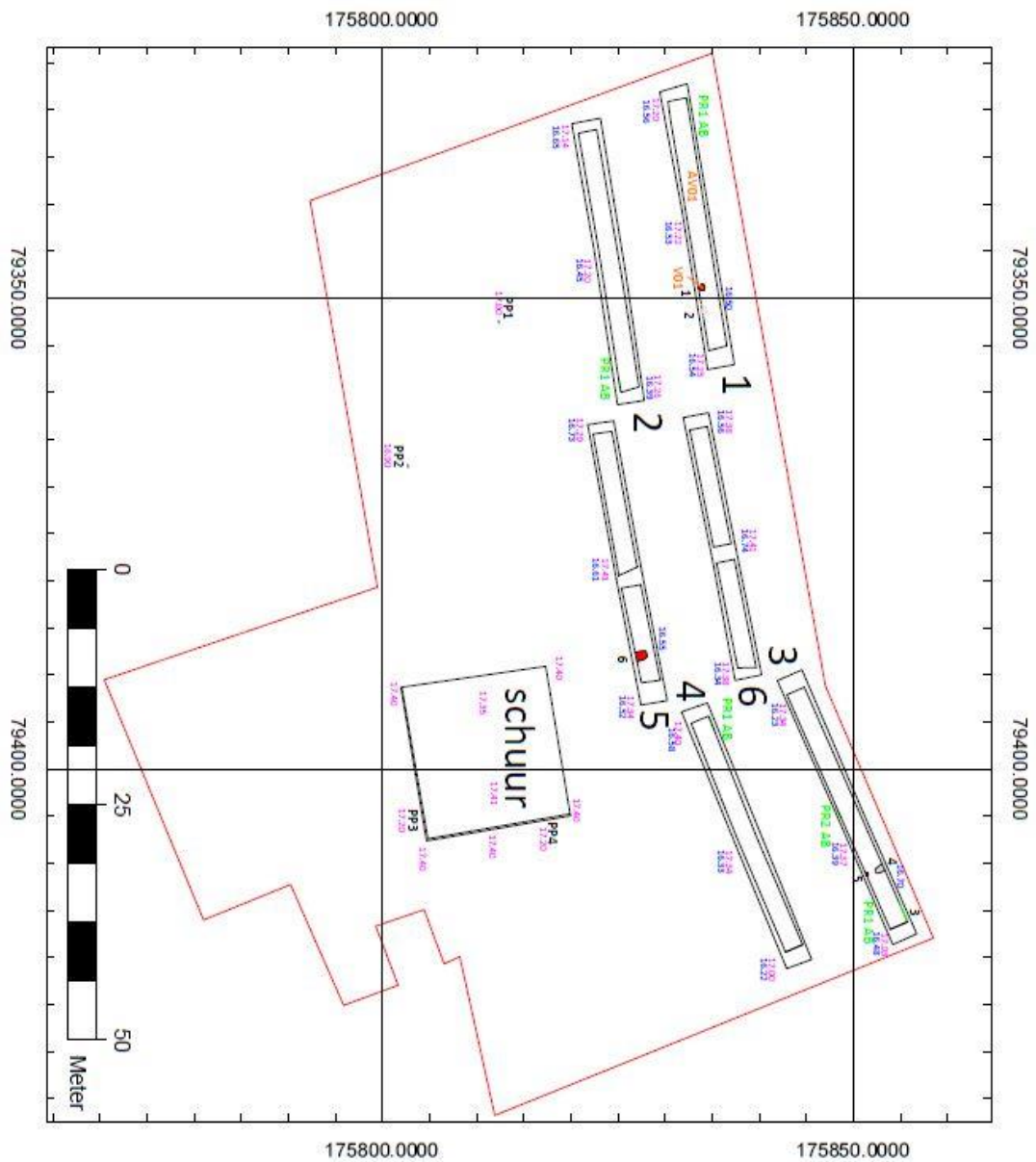
II.2.2. Assessment vondsten

Alle aangetroffen vondsten werden ingezameld bij het machinaal aanleggen van het opgravingsvlak. Hierbij werd steeds het eventuele spoor of de laag waaruit de vondsten aanwezig waren genoteerd indien dit duidelijk was. Tevens werd het vlak afgespeurd met de metaaldetector tijdens de aanleg. Nadien werd tevens de storthoop belopen met de metaaldetector. Dit leverde geen bijkomende vondsten op.

Met uitzondering van 3 fragmenten aardewerk afkomstig uit de Ap3-horizont in WPI zijn de overige vondsten afkomstig uit S1, eveneens gesitueerd in WPI in het uiterste noordwesten van het projectgebied.

De vondsten uit S1 dateren het spoor in het recente verleden (nieuwe – nieuwste tijd). Dit kon worden geconcludeerd op basis van de aanwezigheid van een bodemfragment in industrieel wit aardewerk. Een verdere analyse van de overige vondsten is dan ook niet nodig om de archeologische waarde van S1 te evalueren.

De 3 fragmenten aardewerk aangetroffen bij de aanleg van WPI afkomstig uit de Ap3-horizont bestaan uit 2 wandfragmenten grijs aardewerk en 1 wandfragment met ooraanzet in rood aardewerk. Het laatste fragment is bedekt met doorzichtig loodglazuur. Op basis van het aangetroffen aardewerk in de oudste antropogene laag, kan deze gedateerd worden in de periode vanaf de late middeleeuwen tot het begin van de nieuwe tijd. Een verdere analyse van het aardewerk zal geen bijkomende informatie opleveren omtrent het projectgebied of het ontstaan van de laag. Deze kwam allicht tot stand door het stelselmatig ophogen of verbeteren van de landbouwgrond door bemesting (zgn. esdek of plaggenbodem). De aangetroffen resten zijn met andere woorden wellicht van elders aangevoerd. Wel geven ze een aanwijzing omtrent de mogelijke datering van de laag zoals hierboven beschreven.

Figuur 39: Alle vondstenkaart vlak 1

II.2.3. Assessment stalen

Tijdens de prospectie met ingreep in de bodem werden geen stalen genomen. Er is dus geen assessment van de stalen nodig noch moeten er verdere natuurwetenschappelijke onderzoeken plaatsvinden.

II.2.4. Assessment conservatie

De aangetroffen vondsten werden met koud water gereinigd en met een zachte borstel schoongemaakt. De vondsten dateren uit de periode late middeleeuwen – nieuwe tot nieuwste tijd en bestaan enkel uit hard gebakken goed bewaarde fragmenten aardewerk die geen sporen van verval vertonen. De enkele scherven bestaan uit losse fragmenten die niet dienen te worden verlijmd. Er is geen verdere actie nodig om de aangetroffen artefacten te restaureren of te conserveren. Bij langdurige bewaring dienen schommelingen in temperatuur en relatieve luchtvochtigheid vermeden te worden door bewaring in een geschikte omgeving. Bewaring moet gebeuren in doorprikte zakjes. De vondsten in glas zijn van recente makelij en bleven bewaard in relatief droge omstandigheden. Ze vertonen geen sporen van irisatie als gevolg van corrosie of andere schadebeelden. Conservatie in functie van het onderzoek is niet noodzakelijk, gezien de huidige staat toelaat om het nodige onderzoek te verrichten. Ook stabiliserende conservatie is niet aangewezen op basis van de goede bewaringstoestand. Bij langdurige bewaring gelden dezelfde principes als beschreven voor de keramiekvondsten.

II.2.5. Assessment sporen

Tijdens de prospectie met ingreep in de bodem bleek duidelijk dat het projectgebied gelegen is in een zone met een lage graad aan bewoning in het verleden en dat er zich geen complexe stratigrafie bevond tussen de aangetroffen sporen onderling. De studie en analyse van de aangelegde profielputten wees echter wel uit dat er verschillende Ap-horizonten aanwezig waren die tot stand kwamen door het langdurige gebruik van het onderzoeksgebied als akkerland. De oudste horizont (Ap3) kon gedateerd worden in de periode vanaf de late middeleeuwen tot de aanvang van de nieuwe tijd. Enkel in het westelijke deel van het projectgebied was deze oudste Ap-horizont bewaard (WPI en WPII). Elders werden telkens 2 Ap-horizonten onderscheiden (Ap1 en Ap2). Of de oudere horizont hier werd opgenomen in de recentere bouwvoren of nooit aanwezig was is niet duidelijk. Gezien de dikte van de Ap-horizont in de rest van het projectgebied lijkt de eerste optie ons de meest plausibele.

Figuur 40: WPI: profiel AB met duidelijke aanwezigheid van 3 verschillende Ap-horizonten

Bij de aanleg van het vlak werd de gehele Ap-horizont verwijderd. Gezien de ligging van het projectgebied in een gebied met een lage densiteit aan bewoning in het verleden werd maar één opgravingsvlak aangelegd op het niveau van de C-horizont. Wel werd hier en daar het vlak plaatselijk op een hoger niveau aangelegd naar aanleiding van de aanwezigheid van een spoor dat wel werd afgedekt door Ap1 maar jonger was dan Ap2.

Gezien tijdens het veldwerk reeds duidelijk was of de aanwezige sporen van natuurlijke of antropogene oorsprong waren, werden de sporen niet gecoupeerd. Bovendien bleken de antropogene sporen op basis van aanwezige vondsten, stratigrafische positie en vulling alle te dateren uit vrij recente periodes. Spoor 1 bevond zich in WPI en had een min of meer ovale vorm. Wellicht betrof het de resten van een kuil die sterk onderhevig was geweest aan bioturbatie. De duidelijk afgelijnde kuil had een vulling van zandige leem en bevatte onder andere de resten van een bodemfragment vervaardigd in industrieel wit aardewerk naast 3 fragmenten recent glaswerk. De kuil had een donker grijsgele gevlekte vulling. Spoor 2 bevond zich net ten oosten van spoor 1 gedeeltelijk in de oostelijke putwand. Het spoor werd net zoals spoor 1 pas duidelijk in de onverstoorde C-bodem. Het betrof een halcirculaire onduidelijk afgelijnde verkleuring. De zone waarin het spoor zich bevond was erg onderhevig geweest aan bioturbatie. Spoor 2 had een lichtgrijsbruine gevlekte vulling.

Spoor 3 bevond zich helemaal in het noordoosten van het projectgebied in WP III. Het betrof wederom een recent spoor. Dit kon aangetoond worden door de positie van het spoor net onder Ap1, maar door Ap2 en de gelijkaardige bruine kleur van de spoorvulling en de Ap1-horizont. Gezien de recente datering van het spoor werd beslist het op te nemen in de profielkolom en het spoor dus machinaal te couperen. In de vulling van het spoor bevonden zich enkele fragmenten dierlijk botmateriaal. Gezien de recente datering van de kuil (het botmateriaal vertoonde duidelijk machinale snijsporen) werd beslist het botmateriaal niet in te zamelen aangezien het geen potentieel tot kennisvermeerdering in zich droeg.

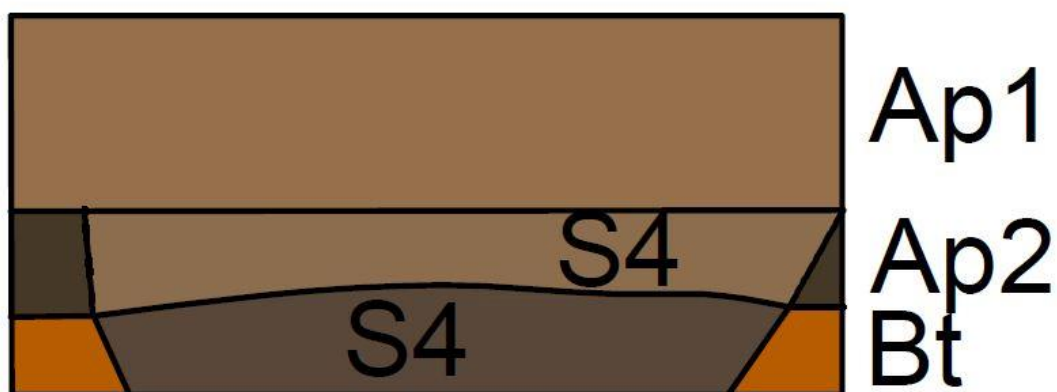
Spoor 4 bevond zich eveneens in het noordoosten van het projectgebied in WP III. Het min of meer ovale en sterk gebioturbeerde spoor bevond zich tegen het noordelijke putwandprofiel. De vulling van het spoor was erg heterogeen en bevatte opvallend veel houtskool in een zandig lemige matrix. De aflijning van het spoor was eerder onduidelijk. Aangezien het spoor zich in de putwand bevond werd de relatie met de verschillende agetroffen Ap-horizonten bestudeerd. Hieruit bleek dat het spoor werd afgedekt door de Ap1-horizont, die de recentste fase van veldbewerking in het projectgebied vertegenwoordigt, maar door de Ap2-horizont was gegraven. In WP III was geen Ap3-horizont vastgesteld (waarvan de datering ten vroegste in de late middeleeuwen werd vooropgesteld op basis van aangetroffen schervenmateriaal). Het is niet duidelijk of deze hier ooit aanwezig was en of deze door latere veldbewerking in de Ap2-horizont werd opgenomen. Gezien de stratigrafische positie van Spoor 4 kunnen we concluderen dat het spoor wellicht ten vroegste uit de nieuwe tijd dateert. Daarom werd beslist het spoor niet verder te onderzoeken of de houtskoolrijke inhoud te bemonsteren.

Figuur 41: Spoor 4: ingegraven in de Ap2-horizont

WP3S4

17.30

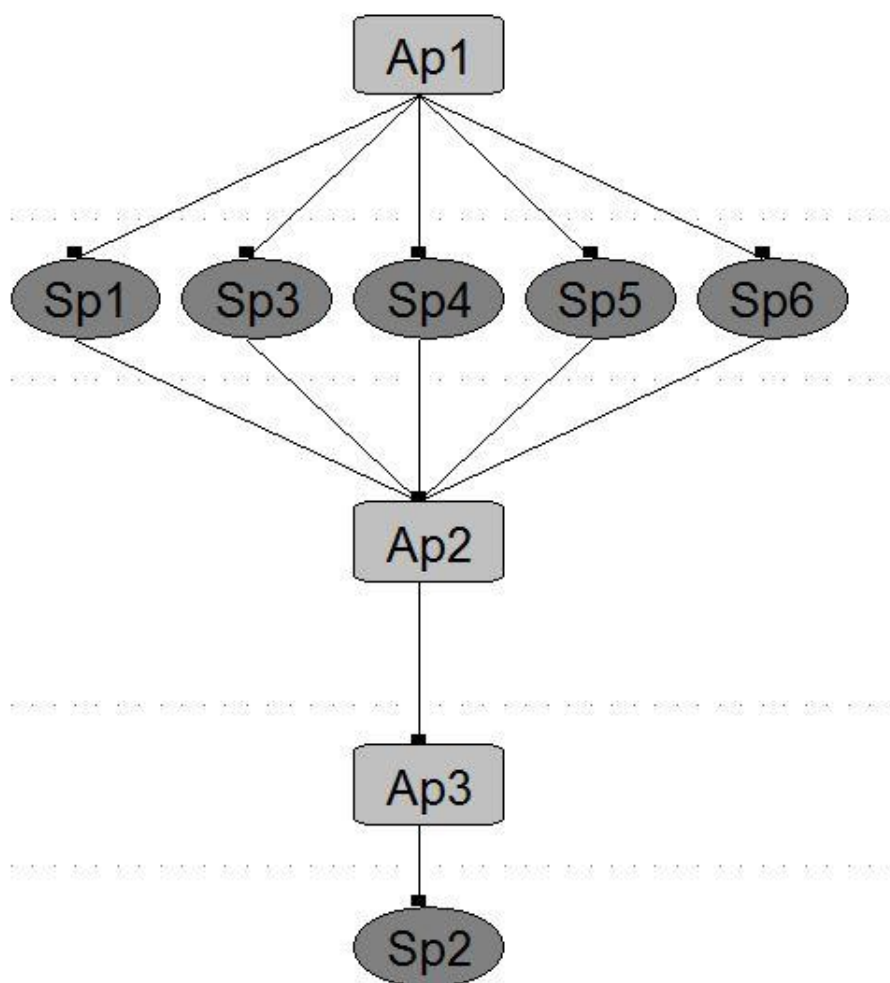

Figuur 42: Profieltekening ter hoogte van spoor 4

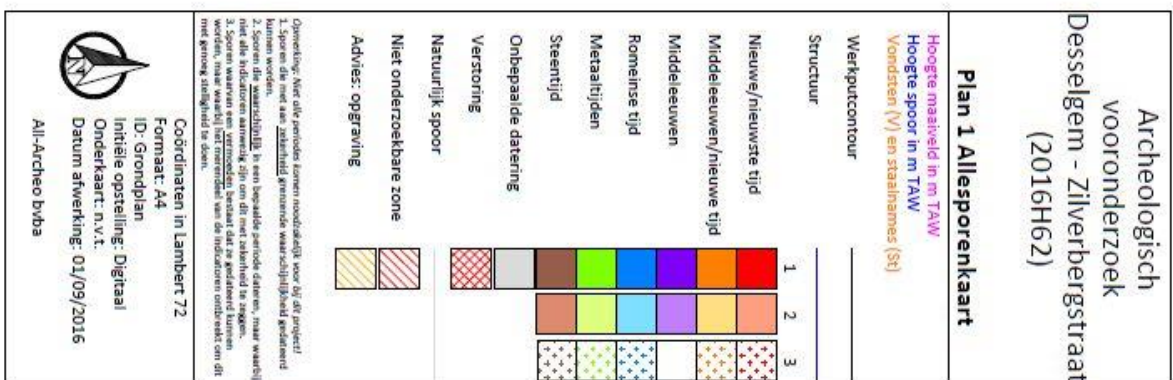
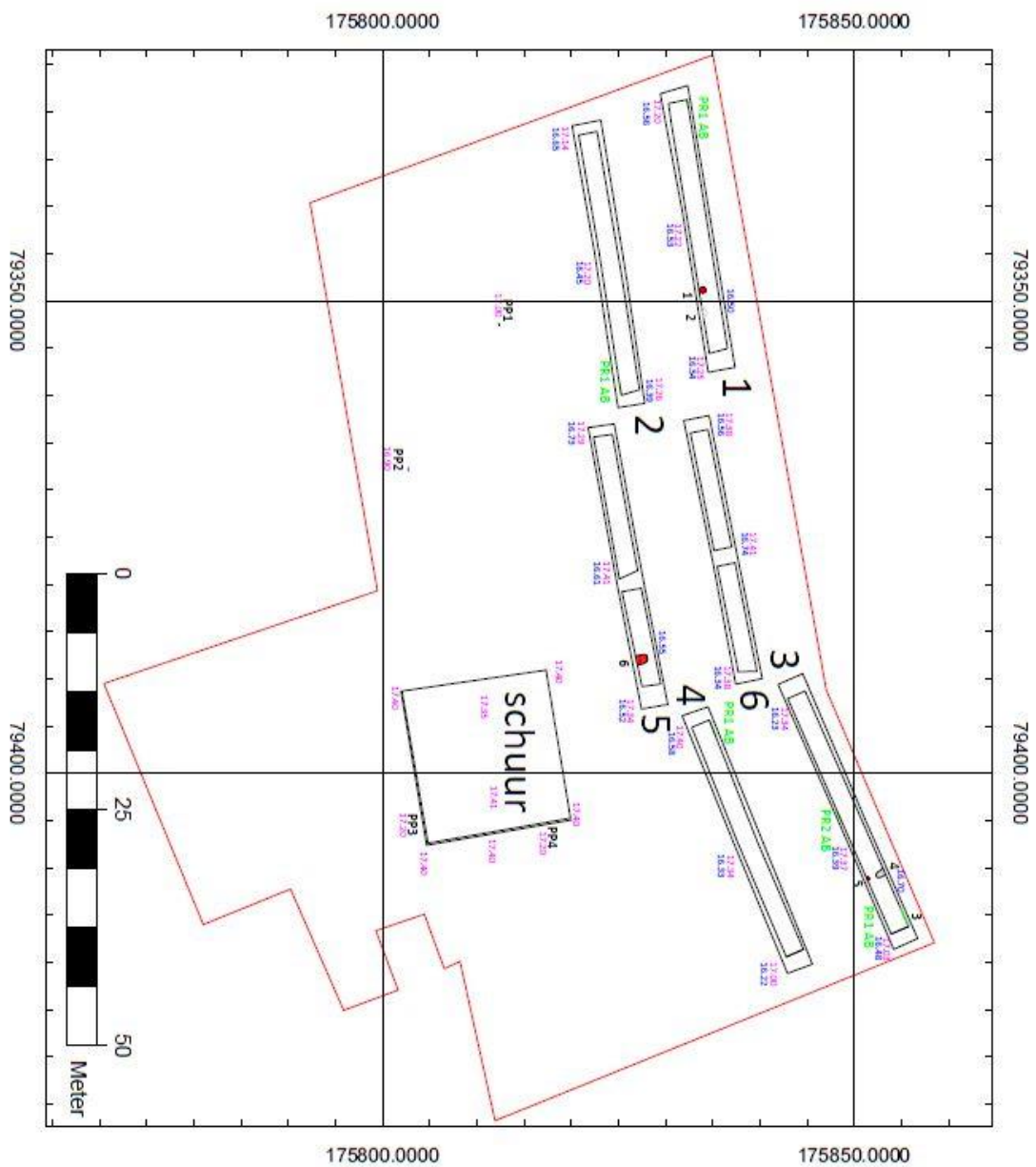
Spoor 5 bevond zich eveneens in WP III net ten zuiden van het hierboven beschreven Spoor 4. Het betrof een klein homogeen rond spoor met een grijze vulling en duidelijke aflijning. Mogelijk betrof het de resten van een paalkuil. Omtrent de datering van het spoor werden geen concrete aanwijzingen aangetroffen. Maar ook hier lijkt het spoor zich gedeeltelijk in de Ap2-horizont te bevinden.

Spoor 6 ten slotte werd aangetroffen in WP V ongeveer centraal in het onderzochte gedeelte van het projectgebied. Bij de aanleg van het vlak kwamen fragmenten recent vensterglas aan de oppervlakte. Het betreft met andere woorden de resten van een recente kuil. De vondsten werden gezien de recente datum van het spoor niet ingezameld.

Geen enkele van de aangetroffen sporen leek deel uit te maken van een grotere structuur. Het betrof telkens losstaande individuele sporen die onafhankelijk van elkaar op verschillende momenten in het (veelal niet zo verre) verleden tot stand kwamen.

Figuur 43: Harrismatrix projectgebied

Figuur 44: Allesporenkaart vlak 1

II.2.6. Assessment onderzocht gebied

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek bleek dat het projectgebied gezien zijn ligging, zowel landschappelijk als op basis van gekende archeologische waarden in de ruimere omgeving van het projectgebied, een hoog archeologisch potentieel in zich droeg. Meer bepaald bleek dat indien er zich archeologische resten binnen het projectgebied bevonden, deze allicht te dateren waren in de periodes steentijd, metaaltijden of Romeinse tijd. Jongere sporen konden uiteraard ook aanwezig zijn, maar allicht zouden deze sporen in verband staan met het eeuwenlange gebruik van het projectgebied als landbouwgrond.

De uitgevoerde prospectie met ingreep in de bodem bevestigde langs de ene kant dit hoge archeologische potentieel. Er werd immers de aanwezigheid van oudere akkerlagen vastgesteld. Deze kwamen allicht tot stand door het geleidelijk aanvoeren van mest en grond en dienden ter verrijking van de bodem om hem meer geschikt te maken als landbouwgrond. De aanwezigheid van deze esdekken zorgt voor een verdikking van de aanwezige A-horizont en draagt op die manier bij tot een betere bescherming van de eventueel onderliggende oudere sporen. Tevens kon vastgesteld worden dat er nog geen zware verstorende bodemingrepen hadden plaatsgevonden in het projectgebied.

Langs de andere kant werd het hoge potentieel van het projectgebied ontkracht tijdens de prospectie met ingreep in de bodem. Dit bleek uit de schaarse aanwezigheid van, vaak recente sporen en het nagenoeg ontbreken van mobiele archeologische objecten.

Alhoewel tijdens de prospectie met ingreep in de bodem slechts de helft van het terrein werd onderzocht kunnen we stellen dat een verder onderzoek van het projectgebied na het toekennen van de verkavelingsvergunning, en dus na het uitvoeren van de nodige sloopwerken om de rest van het projectgebied toegankelijk te maken voor eventueel verder vooronderzoek, geen waardevolle vermeerdering van kennis met zich meebrengt en wel om de volgende redenen.

- Het oosten van het niet onderzochte gedeelte van het terrein is volledig verstoord door de aanwezigheid van de te slopen woning.
- Eventuele artefactensites die zich binnen het projectgebied zouden kunnen bevinden zijn reeds verstoord door eeuwenlang gebruik van het projectgebied als akker- en/of weiland waardoor hun eventuele context verloren is.
- Indien er zich nog resten bevinden op het niet-onderzochte gedeelte van het terrein is de kans uitermate klein dat het de resten van een volledige site, in de zin van een woonerf met alle aanhorigheden, betreft. Dit gezien de geringe omvang van het resterende gedeelte van het projectgebied.

- Indien er zich nog resten van een deel van een grotere site binnen het projectgebied bevinden, is de kans op bijkomende onderzoeken op de omringende percelen klein tot onbestaande. Het merendeel van de in de omgeving van het projectgebied aanwezige percelen werd reeds bebouwd en verkaveld in de laatste decennia en is dus grotendeels verstoord.
- Het ontbreken van significant vondstenmateriaal tijdens het uitvoeren van de prospectie met ingreep in de bodem is geen sluitend bewijs dat er zich geen resten meer bevinden binnen het projectgebied, maar is wel een goede indicatie.

II.2.6.1. Onderzoeksvragen

Op basis van het uitgevoerde onderzoek konden de vooropgestelde onderzoeksvragen worden beantwoord.

- *Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?*

De ondergrond die is aangetroffen in het onderzoeksgebied is enigszins variabel maar de afzettingen behoren allemaal tot de Formatie van Gent. Tot de Formatie van Gent worden alle eolische afzettingen gerekend die in het Weichselien zijn afgezet.³⁰ Zo is in werkput 1 en werkput 2 (westelijk deel onderzoeksgebied) van onder naar boven uit respectievelijk een matrix van licht gelig bruine (10YR 6/4) tot licht olijfbuine (2,5YR 6/4) zware zandleem opgebouwd, die vrijwel geheel gelig bruin (10YR 5/6) gevlekt is door sterke roestvlekking, op 70 à 80 cm –mv en vervolgens licht gelig bruine, lichte zandleem met gelig bruine (10YR 5/6) roestvlekken aangetroffen op 60 à 65 cm -mv. In werkput 4 ongeveer in het midden van het terrein is in de ondergrond licht gelig bruine (10YR 6/4) zandleem, die vrijwel geheel gelig bruin (10YR 5/6) gevlekt is door sterke roestvlekking. In het oostelijk deel van het onderzoeksgebied in werkput 3 (profielkolom 1 en 2) is in de ondergrond zeer fijn, zwak lemig zand aangetroffen vanaf 100 à 105 cm –mv, waarbij in profielkolom 2 enkele dunne leembandjes aanwezig waren en in profielkolom 1 is vervolgens vanaf ca. 70 cm lemig zand aangetroffen.

In het boven beschreven moedermateriaal hebben zich door bodemvorming horizonten ontwikkeld. Algemeen heeft zich op het terrein een dikke tot matig dikke A-horizont gevormd. In één enkel geval is een matig dikke A-horizont aangetroffen in werkput 3 waar een profielkolom is getekend en gedocumenteerd vanwege de aanwezigheid van spoor 4. In het westelijk deel (werkput 1 en 2) zijn 2 fasen van de oude akkerlaag of het plaggendek (subhorizonten: Ap2- en Ap3-horizont) onder de recente bouwvoor aangetroffen, terwijl in het midden en oostelijk deel van onderzoeksgebied (werkput 4 en 3) een enkele fase is aangetroffen van de oude akkerlaag (Ap2-horizont). De insteek van Spoor 4 bevindt zich in de

³⁰ Bogemans, 2007, 18.

Ap2-horizont en wordt van boven begrenst door de recente bouwvoor (Ap1-horizont). Spoor 4 moet daarom dateren na de ontwikkeling van de Ap2-horizont maar tenminste voor de laatste grondbewerking waarbij de recente bouwvoor, de Ap1-horizont, tot ontwikkeling kwam. Algemeen bestaat de A-horizont uit zwak humeuze zandleem. De recente bouwvoor is algemeen gelig bruin gekleurd (10YR 5/4) en in de meeste gevallen geldt dat ook voor de Ap2-horizont. In werkput 4 is de Ap2-horizont bruin (10YR 4/3) en werkput 3, profielkolom is deze donker gelig bruin (10YR 4/4). In werkput 1 en 2 is respectievelijk een gelig bruine 10YR 5/4 en bleek bruine (10YR 6/3) Ap3-horizont aangetroffen. Net onder de A-horizont is in het westelijk -en middendeel van het onderzoeksgebied (werkput 1, 2 en 4) een gelig bruine (10 YR 5/4) overgangshorizont of mollenlaag aangetroffen met graafgangen van zoogdieren en regenwormgangen, die in werkput 2 onderin licht gelig bruin (10YR 6/4) is. Deze A/C-horizont is matig roestig, maar wel zodanig dat er zich roestconcreties hebben kunnen vormen. In het oostelijk deel van het onderzoeksgebied (werkput 3) is onder de A-horizont een gelig bruine (10YR 5/6), Bt-horizont aangetroffen bestaande uit zware zandleem. In profielkolom 2 is een maximale dikte van ca. 35 cm aangetroffen, terwijl profielkolom 1 slechts 8 cm dik is. Deze variatie in dikte kan verklaard worden door verspitting in het verleden van de Bt-horizont bij de grondbewerking, waarbij deze in de Ap2-horizont werd opgenomen.

- *In hoeverre is de bodemopbouw intact?*

Zie beschrijving van de bodemopbouw bij de vorige vraag.

- *Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.*

Ja er werden sporen aangetroffen in het projectgebied. De aangetroffen sporen bestonden uit losstaande individuele sporen die meestal als kuil konden worden verklaard en veelal een recente datering hadden.

- *Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?*

De tijdens het onderzoek aangetroffen sporen waren alle antropogeen van aard. Er werden geen grote natuurlijke sporen aangetroffen. Sporen die ten gevolge van bodemprocessen tot stand kwamen werden niet aangeduid. De interpretatie gebeurde te velde in samenspraak tussen de erkende archeoloog en de aanwezige bodemkundige.

- *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*

Gezien hun recente oorsprong waren alle sporen goed bewaard. De enige verstoringen waren in de bovenste gedeeltes van de aangetroffen sporen, ten gevolge van recentere landbouwactiviteiten en bioturbatie (mollengangen).

- *Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*

Er konden geen structuren worden herkend. De sporen kwamen allemaal individueel tot stand en hebben geen onderlinge relatie of verband.

- *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*

De aangetroffen sporen dateren allemaal uit de periode vanaf de late middeleeuwen (Ap3-horizont) tot heden. De aangetroffen grondsporen zijn bijna alle te dateren (op basis van stratigrafische gegevens of het aanwezige vondstenmateriaal) in de periode vanaf de nieuwe of nieuwste tijd.

- *Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?*

Er zijn geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van enige vorm van bewoning in het verleden.

- *Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?*

Er werden geen sporen of aanwijzingen aangetroffen die in deze richting wijzen.

- *Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten?*

Er zijn geen indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten.

- *Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?*

Uit de studie van de profielwanden bleek duidelijk de aanwezigheid van oudere akkerlagen (esdekken) in het projectgebied. Hieruit bleek duidelijk dat sommige sporen jonger waren dan de oudste Ap-horizont, maar wel werden afgedekt door de jongere Ap1-horizont.

- *Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?*

Neen er is geen bodemkundige verklaring voor de afwezigheid van archeologische sporen. Het projectgebied heeft nooit relevante archeologische sporen bevat.

- *Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?*

Er zijn geen relevante archeologische vindplaatsen om af te bakenen.

- *Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?*

De aangetroffen sporen getuigen van een goede bewaringstoestand.

- *Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?*

De aangetroffen sporen hebben geen significante archeologische waarde.

- *Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?*

Er zijn geen waardevolle archeologische vindplaatsen.

- *Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud in situ)?*

Er zijn geen waardevolle archeologische vindplaatsen.

- *Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:*

1. *Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?*

Niet van toepassing.

2. *Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?*

Niet van toepassing.

- *Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?*

Er dienen geen bijkomende onderzoeken te worden uitgevoerd, diensgevolge dienen er ook geen bijkomende onderzoeksvragen gesteld te worden.

- *Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?*

Niet van toepassing.

II.6.2.2. Referentieprofielen bodemopbouw

Profiel: Profielpuut 1, werkpuut 1

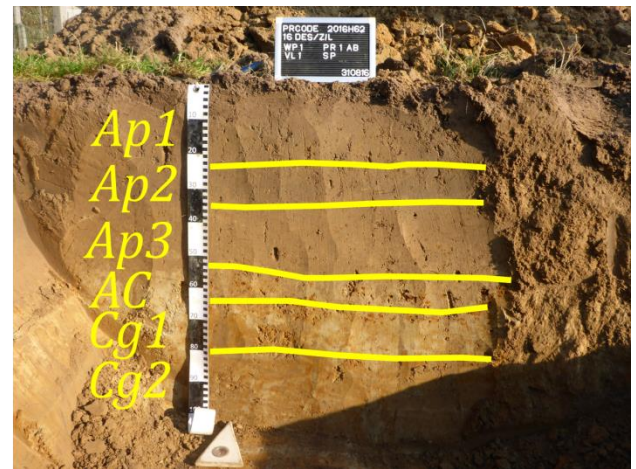
Locatie: Zilverbergstraat 50 te Desselgem

Hoogte: 17,20m +TAW Vlakhoogte: 16,18m +TAW

Tabel 1: Referentieprofiel 1: beschrijvende tabel

Horizont	Diepte (cm)	Beschrijving
Ap1	0 – 24	Gelig bruine (10YR 5/4), zwak humeuze, zandleem zonder duidelijke structuur, enkele baksteenspikkels, bouwvoor, Ap1-horizont, met een abrupte begrenzing
Ap2	24 - 34	Gelig bruine (10YR 5/4), donker bruin gevlekte, zwak humeuze, zandleem, zonder duidelijke structuur, enigszins verstoorde akkerlaag, Ap2-horizont, met een abrupte begrenzing
Ap3	34 - 52	Gelig bruine (10YR 5/4), zwak humeuze, zandleem, zonder duidelijke structuur, akkerlaag, Ap3-horizont, met een abrupte begrenzing
AC	52 - 62	Licht gelig bruine (2,5Y 6/4) zandleem met geelbruine (10YR 5/6) roestvlekken en kleine roestconcreties, matig roestig met

		graafgangen, zonder duidelijke structuur, overgang, mollenlaag, met een abrupte begrenzing
Cg1	62 - 80	Licht gelig bruine (2,5Y 6/4) lichte zandleem met geelbruine (10YR 5/6) roestvlekken, matig roestig, zonder duidelijke structuur, wormgangen, C-horizont, eolische afzettingen van de Formatie van Gent, met een abrupte begrenzing
Cg2	80 - 102	Licht gelig bruine (2,5Y 6/4), zware zandleem vrijwel geheel geelbruin (10YR 5/6) door roest, sterk roestig, zonder duidelijke structuur, C-horizont, eolische afzettingen van de Formatie van Gent

Figuur 45: Profielput 1 WP I

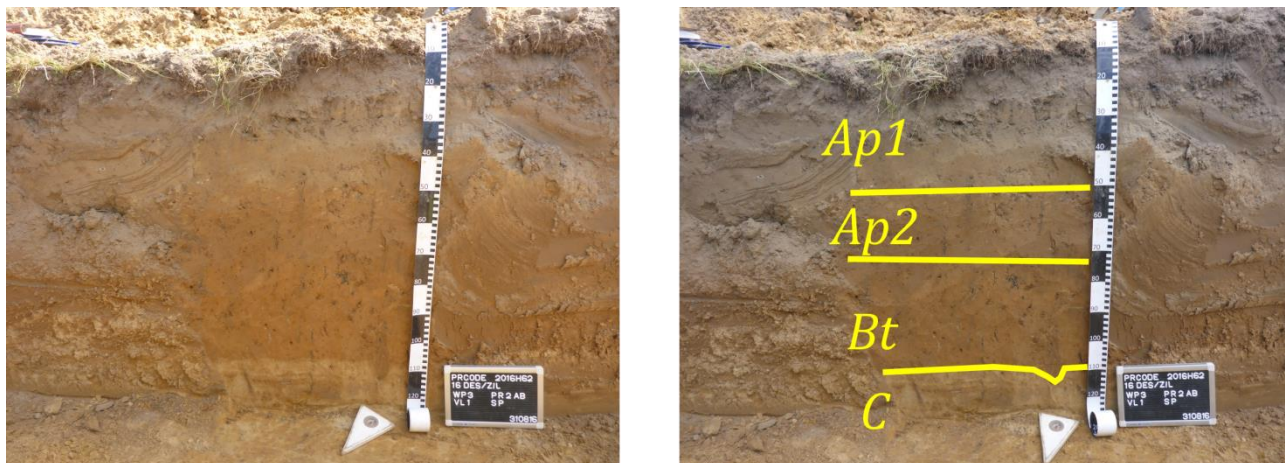
Profiel: Profielput 2, werkput 3

Locatie: Zilverbergstraat 50 te Desselgem

Hoogte: 17,37m +TAW Vlakhoogte: 16,13m +TAW

Tabel 2:Referentieprofiel 2: beschrijvende tabel

Horizont	Diepte (cm)	Beschrijving
Ap1	0 – 50	Gelig bruine (10YR 5/4), zwak humeuze, zandleem zonder duidelijke structuur, enkele baksteenspikkels, bouwvoor, Ap1-horizont, met een abrupte begrenzing
Ap2	50 - 70	Donker gelig bruine (10YR 4/4), zwak humeuze, zandleem, zonder duidelijke structuur, akkerlaag, Ap2-horizont, met een abrupte begrenzing
Bt	70 - 106	Donker gelig bruine (10YR 4/6), zware zandleem met enkele wormgangen, zonder duidelijke structuur, Bt-horizont, met een abrupte begrenzing
C	106 - 124	Licht gelig bruine (2,5Y 6/4), zeer fijn, zwak lemig zand met enkele zeer dunne leemlaagjes, C-horizont, eolische afzettingen van de Formatie van Gent

Figuur 46: Profielput 2: Werkput III

II.2.6.3. Aanwezige verstoringsgraad

Om de reeds aanwezige verstoringsgraad in het projectgebied ter hoogte van de bestaande bebouwing te kunnen vaststellen werden enkele manuele putjes gegraven ter hoogte van de buitenzijdes van de centraal gesitueerde oude vlasschuur en het magazijn gelegen in het westen van het projectgebied. Hieruit bleek dat de constructie van het magazijn enkel een lichte verstoring van het eventuele bodemarchief heeft veroorzaakt. De aanwezige betonnen vloer rust op de volle grond, terwijl de eigenlijke structuur bestaat uit een metalen frame gefundeerd op betonnen sokkels die plaatselijk op een diepte van plusminus 30 centimeter onder het huidige maaiveld werden gefundeerd. De diepte van de vastgestelde verstoringen bevindt zich tussen 16,90 meter + en 17 meter + TAW. Gezien de plaatselijk aanwezige dikke Ap-horizont zal de impact van de funderingen en de constructie van het magazijn op het eventueel aanwezige bodemarchief eerder beperkt tot onbestaande zijn. In de westelijke zone van het projectgebied bevond het opgravingsvlak zich immers op een diepte tussen 16,40 meter + en 16,65 meter + TAW.

Ook de impact van de constructie van de vlasschuur op het eventueel aanwezige onderliggende bodemarchief is eerder beperkt tot onbestaande. De onderkant van de muurfundering bevond zich op een diepte van plusminus 17,20 meter + TAW. We mogen aannemen dat ook de interne betonnen vloer zich niet dieper bevindt. Het opgravingsvlak centraal in het projectgebied bevond zich op een diepte tussen 16,52 meter + en 16,74 meter + TAW.

De constructie van beide gebouwen heeft met andere woorden enkel impact gehad op de meest recente sporen in de bodem, wellicht dus enkel op de Ap1-horizont die in het noordelijke deel van het projectgebied werd vastgesteld en mogelijk op de bovenzijde van de Ap2-horizont. In deze horizont tekenden zich wel reeds archeologische sporen af, maar hun datering werd in de periode vanaf de nieuwe tijd geplaatst.

II.2.7. Beschrijving potentiële kennis en waardering

Het ontbreken van enige aanwijzingen, zowel in de vorm van significante sporen, als in het ontbreken van belangrijke mobiele archeologische indicatoren, doet ons concluderen dat het projectgebied geen tot weinig potentiële kennis in zich heeft. Echter door de aanwezigheid van het afdekkende laat-middeleeuwse esdek zou, indien er zich een archeologische site binnen het projectgebied bevond, deze wellicht wel een goede bewaringstoestand kennen. Uitzondering hierop vormen eventuele sites daterend uit de steentijd. Immers het eeuwenlange gebruik van het projectgebied als akker zou de oorspronkelijke spreiding van artefacten en hun eventuele context grondig hebben verstoord.

II.2.8. Samenvatting gespecialiseerd publiek

Op basis van het voorafgaandelijk uitgevoerde bureauonderzoek kon niet worden nagegaan of er zich eventueel archeologische resten binnen het projectgebied bevonden met een hoog potentieel tot kennisvermeerdering. Wel kon worden vastgesteld dat het gebied, gezien de landschappelijke kenmerken en de regio waarbinnen het gesitueerd was, een hoog potentieel had op de aanwezigheid van archeologische resten.

Om na te gaan of er zich effectief een site binnen het projectgebied bevond, werd beslist een proefsleuvenonderzoek uit te voeren. Indien tijdens het proefsleuvenonderzoek eventuele resten van steentijdartefactensites aan het licht kwamen, zou onmiddellijk worden overgeschakeld om de methode van proefputten in functie van steentijdartefactensites.

Tijdens de uitgevoerde prospectie met ingreep in de bodem werden enkel recentere sporen aangetroffen die bovendien erg schaars waren in aantal (slechts zes sporen). Ook het ontbreken van significant vondstenmateriaal is een belangrijke aanwijzing dat er binnen het projectgebied nooit belangrijke activiteiten (uitgezonderd landbouw) hebben plaatsgevonden. Wel werden vaststellingen gedaan omtrent het historische landbouwgebruik van binnen het projectgebied. Zo werden in het noordwesten drie opeenvolgende Ap-horizonten opgetekend waarvan de oudste wellicht te dateren is in de periode vanaf de late middeleeuwen. De aanwezigheid van deze esdekken betekent dat eventueel oudere aanwezige sporen wel beschermd zijn geweest tegen de diepere ploegdieptes die heden ten dage worden gerealiseerd op de Vlaamse akkers. De dikte van de Ap-horizonten bevestigt dan weer de vermoedelijke verstoringsgraad voor de eventueel in het gebied aanwezige sites uit de steentijden.

Het proefsleuvenonderzoek bevestigt dus met andere woorden het bureauonderzoek op verschillende punten. Echter bevond er zich ondanks het aangetoonde verhoogde potentieel op de aanwezigheid van archeologische resten binnen het projectgebied, geen site binnen de onderzochte zone. Daarom besluiten we dat er geen bijkomende onderzoeken dienen te worden uitgevoerd noch

dat er bijkomende maatregelen in het Programma van Maatregelen dienen te worden opgenomen om de verdere omgang met eventueel archeologische resten binnen het projectgebied te beschrijven.

II.2.9. Samenvatting niet-gespecialiseerd publiek

Na het uitvoeren van het in deel 1 beschreven bureauonderzoek bleek dat het projectgebied gelegen is op een plaats met een verhoogde mogelijkheid op de aanwezigheid van belangrijk archeologisch erfgoed. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kon echter niet bepaald worden of er zich binnen het projectgebied effectief ook archeologische resten bevonden. Daarom werd beslist om het terrein verder te onderzoeken.

Er werd beslist om op het toegankelijke noordelijke deel van het projectgebied enkele proefsleuven te trekken. Zo kon gekeken worden of er zich archeologische resten binnen het projectgebied bevonden en of deze resten belangrijk genoeg waren om verder te laten onderzoeken voor de start van de bouwwerkzaamheden.

Bij het trekken en onderzoeken van de proefsleuven werden wel degelijk de resten aangetroffen van enkele oude kuilen. Maar de kuilen bleken niet zo heel erg oud te zijn en waren archeologisch gezien niet interessant genoeg om nog meer onderzoeken te laten uitvoeren.

We kunnen dus besluiten dat de bouwwerkzaamheden kunnen doorgaan zoals gepland en dat hierbij geen belangrijke archeologische resten zullen worden vernietigd.

II.2.10. Bibliografie

- Bogemans, F., 2007: *Toelichting tot de Quartairgeologische kaart, Kaartblad 29 Kortrijk*, Brussel.

II.3. Lijst figuren en bijlagen

II.3.1. Lijst figuren

Project code	Nr	Type	Onderwerp	Aanmaakschaal origineel	Aanmaakdatum origineel	Versie
2016H62	37	Inplantingsplan	Innplanting sleuven op GRB-bestand	1/10000	2016	Digitaal
2016H62	38	Inplantingsplan	Inplanting proefputten in driehoeksgrid op GRB-bestand	1/10000	2016	Digitaal
2016H62	39	Allevondsten kaart	Aanduiding alle vondsten	1/1	2016	Digitaal
2016H62	40	Profielfoto	WPI, profiel AB (©Robby Vervoort)	nvt	2016	Digitaal
2016H62	41	Spoorfoto	WPIII, Vlak 1, Spoor 4 (©Robby Vervoort)	nvt	2016	Digitaal
2016H62	42	Profieltekening	WPIII, profieltekening Spoor 4	1/20	2016	Digitaal
2016H62	43	Harrismatrix	Harrismatrix projectgebied	nvt	2016	Digitaal
2016H62	44	Allesporenkaart	Aanduiding alle sporen in vlak 1	1/1	2016	Digitaal
2016H62	45	Profielfoto	Profielput 1, WPI, profiel AB (© Robby Vervoort)	nvt	2016	Digitaal
2016H62	46	Profielfoto	Profielput 2, WPIII, profiel AB (© Robby Vervoort)	nvt	2016	Digitaal

II.3.2. Lijst bijlagen

Projectcode	Nummer Bijlage	Onderwerp	Figuurnummer	Pagina
2016H62	Bijlage 7	Plannenlijst	/	/
2016H62	Bijlage 8	Tekeningenlijst	/	/
2016H62	Bijlage 9	Fotolijst	/	/
2016H62	Bijlage 10	Vondstenlijst beschrijving	/	/
2016H62	Bijlage 11	Vondstenlijst determinatie	/	/
2016H62	Bijlage 12	Dagrapport	/	/
2016H62	Bijlage 13	Sporenlijst	/	/
2016H62	Bijlage 14	PDF Allesporen- en alle vondstenkaart	39/43	61/67
2016H62	Bijlage 15	PDF Profieltekeningen	42	65
2016H62	Bijlage 16	Referentieprofielen bodemkundige	/	/